

stran 9
Podjetništvo prodira na kmetije

stran 13
»Popoldne« ne strižejo za denar

Padala navdušujejo

Na trenutke pretirano skromno so organizatorji 20. jubilejnega svetovnega prvenstva v padalstvu, ki ta čas poteka v Lescah in na Bledu, javnost seznanjali s pripravami na prvenstvo. Res jim čas ni bil naklonjen. Gospodarstvo za take stvari nima več toliko denarja, v Sloveniji se je oblast zamenjala in predstavniki nove vlade niso bili vključeni v priprave (odbor za organizacijo prvenstva je vodil bivši predsednik slovenske vlade Dušan Šinigoj), marsikaj, kar so letalci kanili postoriti in tudi novega zgraditi za to prvenstvo, pa je leto poprej pobralo blejsko svetovno prvenstvo v veslanju. Načrt, da bi za tokratno prvenstvo dobili na leškem letališču novi hangar, ki ga Alpski letalski center potrebuje, ne glede, ali bi prvenstvo bilo ali ne, je padel v vodo. Organizatorjev kljub temu ni treba biti sram. Niti enega razloga ni, da bi bile njihove glave sklonjene. Organizirali so odlično padalsko predstavo, brez pompa in leska, tako običajnega in na trenutke že vsiljivega na tekmovalnih takšnega ranga. Brez tega poteka je tekmovanje po organizacijski in tekmovalni plati odlično, da

ne rečemo brezhibno. Organizacija prvenstva je v rokah letalskih in padalskih zanesenjakov, nekdanjih in sedanjih, ki so vsa ta leta veliko storili, da je naše padalstvo stopilo iz anonimnosti in da se lahko pohvali, tako kot nekateri drugi paradni in nasploh bolj oboževani športi, s kolajnami z največjih svetovnih tekmovalj. Mogoče še marsikdo ne ve, da so si morali in si še morajo ure letenja in skoke leški letalci in padalci plačevati sami, razen reprezentančnih, da morajo vsako leto delati v letalski delavnici in sodelovati na raznih očistevalnih akcijah, da si prislužijo denar za vadbo. Večina naše reprezentance ima za tokratni nastop res dopust, vendar svojega, tudi neplačanega. Vse te okoliščine nedvoumno povečujejo vrednost prvenstva in našega nastopa na njem.

Padala nad Lescami in Bledom navdušujejo. Mogoče nihče ni pričakoval, da bo v Lescah vsak dan toliko ljudi. V nedeljo jih je bilo nekaj tisoč. To je najlepša nagrada organizatorjem in nad dvestotim padalcem, ki pri nas tekmujejo za kolajne. ● J. Košnjek

Petkova otvoritev 20. svetovnega prvenstva v padalstvu na Bledu. - Foto: G. Šinik

Srečanje turističnih delavcev Gorenjske

Sveti Duh, 7. septembra - Letošnje, enaindvajseto srečanje turističnih delavcev Gorenjske bo to soboto, 15. septembra, v Železnikih. D udeleženci srečanja, člani dvaindesetih turističnih društev iz vse Gorenjske in gostje se bodo zbirali med 13. in 14. uro pred plavžem v Železnikih. Po ogledu muzeja, čipkarske razstave in pozdravnem govoru bodo odšli v Kulturni dom, kjer se bo ob 16. uri začel osrednji del srečanja. Na njem bodo o pomenu in prihodnjem razvoju turizma spregovorili slavnostni govorniki, med njimi tudi Marjan Rožič, predsednik turistične zveze Slovenije. Za veselo razpoloženje bodo skrbeli godbeniki iz Alpsesa, Dekleta iz Bukovnice, Moški pevski zbor Ratitovec in Ansambel Lojzeta Slaka s fanti s Praprotna. ● V. S.

Novi Elan registriran

Kranj, 10. septembra - Novi Elan je končno vpisan v sodni register, vendar ima drugačno ime, kot so sprva predlagali. Pri Temeljnem sodišču v Kranju so namreč registrirali novo podjetje Tovarna športnega orodja ŠPORT EL 2000, Begunje na Gorenjskem, vpisano je kot družba z omejeno odgovornostjo. Registracijo je predlagal radovljiški Alpdom, ki je za opravljanje najnujnejših poslovnih funkcij do dokončnega oblikovanja družbe pooblastil dipl. pravnika Janeza Keka iz Ljubljane.

Ostra zahteva sindikata Rudnika urana Žirovski vrh Nočemo biti žrtev volilne obljube

Zahteve zbora kolektiva in sindikata Rudnika urana Žirovski vrh so naslovljene vodstvu rudnika, škofjeloškemu izvršnemu svetu in republiški vladi.

Todraž, 10. septembra - Na zboru kolektiva Rudnika urana Žirovski vrh in na obnem zboru sindikata delavcev Rudnika urana Žirovski vrh je bilo 400 od 450 zaposlenih v rudniku. Zahteve delavcev in njihovega sindikata so bile soglasno sprejete, je po sestanku povedal predsednik sindikata RUŽV Pavle Florjančič. Delavci RUŽV so se najprej večinsko zbrali na zboru kolektiva, na katerem jih je rudniško vodstvo seznanilo s trenutnim položajem, programi zaposlovanja izven firme in pogledi na prihodnje delo rudnika. Rudnik urana Žirovski vrh do nadaljnjega v svoji osnovni dejavnosti ne obratuje. Izvajajo se samo tista dela, ki bodo preprečila škodo in zagotovila varnost rudnika in rudniških objektov.

Zboru kolektiva je sledil občni zbor samostojnega rudniškega sindikata, na katerem so oblikovali svoje zahteve do vodstva rudnika, škofjeloškega izvršnega sveta in republiške vlade. V zahtevah med drugim pravijo: očitno je, da republiška vlada ne bo mogla zapreti jedrske elektrarne Krško, ker bi to pomenilo energetski kolaps, da pa bi volilcem lahko pokazala vsaj nekaj, kar je obljubljala, je očitno za žrtev izbrala Rudnik urana Žirovski vrh, česar pa delavci RUŽV ne dovolimo!

Sindikati je sprejel tri zahteve, ki so jih delavci soglasno sprejeli. Prvič: od vodstva rudnika zahtevamo, da izdela jasek program in realne poslovne ocene, kar mora

posredovati vladi Republike Slovenije. Drugič: od izvršnega sveta škofjeloške občine zahtevamo, da nas podpre pri iskanju dela v občini in da od proračuna republike Slovenije zahteva rento za delavce in občino samo. In tretjič: Vlada Republike Slovenije naj sprejme poseben zakon o statusu RUŽV in da omogoči dokup 5 delovnih let za vsakega zaposlenega. Tistim, ki pa so stari 50 let in delajo nad 15 let v RUŽV, pa naj se omogoči redna upokojeitev. To očitno ne bi smelo biti problem, so dejali na sindikalnem zboru, saj je podpredsednik republiške vlade Leon Šešerko izjavil, da bi zaprtje RUŽV pomenilo od 12 do 15 milijonov dolarjev letnega prihranka. ● J. Košnjek

V spomin bazoviškim žrtvam

Kranj, 7. septembra - V petek, ob 17. uri je bila v Prešernovem gaju v Kranju proslava ob 60. obletnici ustrelitve bazoviških junakov. Proslave, ki jo je pripravila kranjska občina, se je udeležila tudi delegacija slovenske skupnosti iz Trsta. Goste je pozdravil predsednik kranjske občine Vitomir Gros, slavnostni govornik pa je bil dr. Filibert Benedičič. Spomenik bazoviškim žrtvam v Kranju je najstarejši spomenik žrtvam fašizma v Evropi. Foto: Jure Cigler

Slovenska vlada imenovala skupino petih strokovnjakov

V Elanu skupina strokovnjakov

Ljubljana, 6. septembra - Na tiskovni konferenci po seji slovenske vlade, ki je bila za zaprtimi vrati, so povedali, da je bila imenovana skupina petih strokovnjakov, ki bo poskrbel za nadaljnje poslovanje Elana in predlagala možne rešitve.

Imenovanje skupine strokovnjakov, ki naj bi zagotavljala možnosti za nadaljnje poslovanje begunjskega Elana in predlagala možne rešitve in ukrepe za njihovo uresničitev, je predlagal Izidor Rejc, republiški sekretar za industrijo in gradbeništvo. Ekspertna skupina naj bi se pogovarjala z upniki in z njimi sklenila doseči sporazum ter izdelala koncept možnosti nadaljnjega razvoja Elana.

Skupino sestavljajo: dr. Franc Arhar iz LHB v Frankfurtu, član radovljiškega izvršnega sveta dr. Miroslav Ožar, dosedanji direktor ameriškega Elana Timothy Jamieson, Japac Jakopin in direktor Lesninih podjetij v tujini mag. Janez Košak.

Vlada je ugotovila, da v Elanu ne gre več za proučevanje položaja, temveč so potrebne konkretne poteze, bliža pa se 19. september, dotlej bo potrebno poiskati rešitve, so še povedali na tiskovni konferenci in dodali, da imenovanje strokovne skupine nikakor ne pomeni nezaupnice direktorju Petru Lampiču, saj je delitev dela jasna, skrbi za tekoče poslovanje in zagotavljanje redne proizvodnje.

Na naše vprašanje, ali so nameravali vključiti bivšega Elanovega finančnika Pavla Kodra, kar je delavski svet Elana pred kratkim zavrnil, smo dobili kratek odgovor, da ga pač ni v skupini. ● M. V.

Jeseniška bolnišnica v hudi denarni stiski S pižamo v bolnico

Jesenice, 10. septembra - Vodstvo Splošne bolnišnice Jesenice je na tiskovni konferenci razložilo hude denarne zadrege, ki grozijo, da oskrba ne bo več normalna in bodo morali bolniki s sabo prinesiti brisače, pižame, halje in copate, njihov sindikat pa namerava predlagati, da bi s 1. oktobrom v specialističnih ambulantah ljudem zaračunal kar polno ceno.

Jeseniška bolnišnica je imela ob polletju 6,7 milijona dinarjev izgube, ki jo razlagajo tudi z večjim obsegom dela, saj so program uresničili 61,6 odstotno. Priliv denarja pa je vse manjši, za mesec avgust bi morali dobiti 8 milijonov dinarjev, dobili so le 1,6 milijona, bojijo pa se napovedi, da bo letos v slovenskem zdravstvu denarja zmanjkalo za dva meseca. Na Jesenicah ga zmanjkuje že zdaj najemajo posojila po višoki obrestni meri, kar jih finančno še bolj izčrpa. Rešitev vidijo v manjšem odlivu storitev z Gorenjske, ka-

kor temu strokovno pravijo, v razumljivem jeziku pa to pomeni, da bolniki z Gorenjske, zlasti z območja Škofje Loke in Kranja, ne bi več odhajali na zdravljenje v Univerzitetni klinični center v Ljubljano, temveč bi jih zdravniki pošiljali na Jesenice. Če pa bi bolniki vztrajali, da gredo v Ljubljano, naj bi plačali razliko v ceni, ki seveda ni majhna, saj so storitve ljubljanskega kliničnega centra približno dvakrat dražje. Izračunali so, da bi s tem v letošnjem prvem polletju na Gorenjskem "ostalo" približno 18 milijonov dinarjev, toliko pa

jeseniška bolnišnica potrebuje za dvomesečno poslovanje.

Predstavniki sindikata, ki je dejal, da se za stavko, ki je bila napovedana za današnji dan, niso ogreli, je dejal, da nameravajo javno mnenje razburkati z uresničitvijo predloga, da bi s 1. oktobrom v specialističnih ambulantah ljudem preprosto zaračunali polno ceno, morda se bodo potem stvari uredile.

Problematika slovenskega zdravstva je zelo zapletena, zato so takšni predlogi nemara razumljivi, vendar pa preveč spominjajo na izsiljevanje in njihova usoda je vprašljiva. Ali pa dandanes res le še z izsiljevanjem še nekaj dosežeš? ● M. Volčjak

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Skozi Karavanke

Sedem desetletij po tistem, ko smo se ločili od Dunaja in se medtem dodobra naveličali tudi Beograda, postaja Avstrija spet zanimiv in pomemben gospodarski, kulturni in zunanjepolitični partner, pri čemer je opazno, da se z Dunajem razumemo vse bolj, slabše in spremenljivo pa je razumevanje s Celovcem. Nedavni zaplet med slovensko in koroško deželno vlado, do katerega je prišlo zaradi onemogočanja ustanovitve slovenske trgovske akademije v Celovcu in zaradi katerega je odložen obisk koroškega deželnega glavarja v Ljubljani, je v tem oziru značilen: Dunaj je ustanovitev šole odobril, Celovec ji nasprotuje; politično spet zmaguje nad gospodarskim in kulturnim, nacionalno nad racionalnim. Sicer pa je vse to le še ena od ovir in preizkušenj, ki jih moramo premagati in prestati na famozni "poti v Evropo". Koroška je pač tista dežela, čez katero se je stoletja pletla naša glavna vez z Evropo in taktir, ko so se že spletne vezi trgale, je slovenstvo doživljalo boleče in tragične čase, pa naj gre za konec karantanske državnosti, za izgubljeni plebiscit (10. 10. 1920) ali za "vetrinjsko tragedijo". Čez Koroško so vodile trgovske poti in poti, po katerih so prihajali misijonarji in protestanti, poti gospodarskega in kulturnega sodelovanja Slovencev z Evropo. Promet po teh poteh se je zapletal zaradi kroničnega nacionalnega konflikta med nemštvom in slovenstvom, ki se je izkazoval v političnih nasprotovanjih in vojaških spopadih. Interes za gospodarsko in kulturno sodelovanje je tako še vedno očiten, problem pa je v tem, da nemštvo, ki je na Koroškem še posebej okorno in agresivno, noče vzpostaviti bolj tolerantnega in spoštljivega odnosa do slovenstva, ki prav v takem odnosu do nemštva po svoje pretirava.

Avstrijski socialdemokrat Karl Renner (1870-1950) je še pred koncem stare Avstrije (1917) zapisal, da je današnja država gospodarska skupnost, gospodarska enota, a njeno prebivalstvo enoten "gospodarski narod". Zgolj nacionalna država je po njegovem mnenju ideja nastopajočega kapitalizma pri še ne povsem razvitih narodih. Slovenski krščanski socialist Janez Ev. Krek je v pogovoru z "navadnim" socialistom Albinom Prepeluhom navedeno Rennerjevo stališče komentiral tako: "Mož gleda malo enostransko, toda je odločen Avstrijec. Avstrija se na znotraj, gospodarsko vzeto, res dobro dopolnjuje. Takšna zgradba se more narodno spremeniti, upravnno osvežiti, more porušiti fevdalstvo, se demokratizirati, celo socializirati, tudi delno okrniti, povsem razpasti pa ne more. Posamezni njeni deli, ako se popolnoma odtrga, ne bi mogli dolgo sami živeti. Manjkalo bi jim, rekel bi, žarišča, ali če hočete, osi, okoli katere se vrte. Neumannova "Mitteleuropa", to je drugo; na videz simpatičen, toda v bistvu velenemški sen, brez kompromisa s Slovani. Naša naloga bo, da damo po vojni našemu državljanstvu življenju več demokracije in svobode. Zlasti svobode! Bojim pa se za Koroško, ki jo ločujejo od nas te prekrasne Karavanke. Ali ste že hodili preko njih na Koroško? Jaz sem, prelepa je ta dežela. Toda onstran planin teko vse ceste proč od nas, na sever, proti Celovcu in v Beljak. V tej kotlini nima nemški pritisk nobene resne ovire vse do Karavank. Sedaj smo se mu ustavljali s praznimi rokami, tega pa trajno ne bomo vzdržali. Tu nas čaka mnogo naporov..." - Kako aktualno zvenijo te besede še danes, v času, ko pred našimi očmi v procesu svobodnega pretoka ljudi, kapitala in idej nastaja enoten evropski "gospodarski narod" in se končuje gradnja poti skozi Karavanke, ki bo ta pretok gotovo še olajšala. A le v primeru, če bo tudi na polju nacionalnega in političnega "več demokracije in svobode", če bo racionalno prevladalo nad iracionalnim, če bo več enakopravnosti in odnosa nemščini do slovenskega. Če že mesec dni, ob 70-letnici koroškega plebiscita, se bo pokazalo, če je temperatura na tem kroničnem vročnem območju že kaj padla. Svobodnjak Jörg Haider jo ta čas s svojo klasično velenemško držo samo še dviguje.

Miha Naglič

Srečanje jeseniških in radovljiških prenoviteljev v Ribnem

Ne delimo ljudi na naše in sovražne

Naša stranka se iz celic seli na plano in kaže svoj pravi obraz, pošteno srce in namene, je med drugim dejal Franci Pivec, republiški poslanec in član vlade v senci na nedeljskem srečanju članov ZKS - stranke demokratične preнове in simpatizerjev iz jeseniške in radovljiške občine v Ribnem.

Ribno, 9. septembra - Blizu 300 članov stranke ZKS - stranke demokratične preнове in simpatizerjev se je zbralo na srečanju v Ribnem. Med gosti so bili republiški poslanci te stranke in hkrati člani "vlade v senci" predsednik Emil Milan - Pintar, Peter Bekeš in Franci Pivec. Stranka bo s takimi zbori nadaljevala. Kot je povedal Pintar, bo že 24. septembra na Gorenjskem javna seja vlade skupaj z občinskimi odborniki in republiški poslanci, izvoljenimi na strankini listi.

Prva naloga Republike Slovenije je zagotovitev suverenosti. Slovenija ima sedaj možnost, da organizira svojo državnost. Zato pa je potrebne veliko enotnosti, sicer bomo ostali kot narod ne pa kot država, je dejal Emil Milan Pintar, predsednik vlade v senci. Druga bistvena naloga je gospodarski razvoj. Do znanja smo bili v preteklosti zelo mačehovski. V

Sloveniji imamo na desetine gospodarskih programov, ki ne ustrezajo ne našim, ne evropskim potrebam. 150.000 ljudi dela na nepravilnih delovnih mestih. Vlado opozarjamo na tem področju predvsem s tega zornega kota. Tretja naloga pa je organizacija civilne družbe. Glavna napaka starega sistema je bila pomanjkljiva javna kontrola. Zato rabimo sistem, ki ne bo izločal ljudi. Sloveniji grozi težka klerikalizacija. Mi moramo sprejeti volilni rezultat in tudi zasuk v desno je bil pričakovan, vendar tudi Evropa naše skrajne klerikalizacije ne bi sprejela. Partizanstvo je bilo konstruktivni akt Slovenije, partizanstvo je bilo državnotvorna zadeva. Noben zločin posameznika tega ne more očrni-

ti, je dejal Pintar. Peter Bekeš, sicer doma s Primorskega, vendar po ženini plati povezan z Gorenjsko, je dejal, da vlada v senci noče biti samozvana vlada. Pravi vladi priznava legalnost in legitimnost. Vendar ta vlada ni pokazala sposobnosti, da bi vključila več znanja, potencialov v svoje delovanje. To je resna pomanjkljivost. Zagovarjamo sodobno koncepcijo države, v kateri oblast ne bo aparat nasilja. Drugo leto bo sprejeta nova slovenska ustava in jeseni prihodnje leto bodo gotovo spet volitve. ZKS - stranka demokratične preнове bo imela oktobra svoj kongres, ki bo tudi že v funkciji teh volitev.

Nova oblast želi diskreditirati naše poštene namene, je rekel Franci Pivec, doma iz Maribora, kjer se, kot je dejal, 100.000 zaposlenih boji za svoj kos kruha. To je nenormalni čas, ki se kaže tudi v stalnem diskreditiranju NOB in v iskanju novih malikov. S tem se preprečuje normalni politični pogovor. To deli ljudi na naše in na sovražne, ne spodbuja pa različnosti in mišljenj, vendar s skupnim ciljem pomagati naši

Peter Bekeš (levo) in Slavko Osredkar z Jesenic.

Tito, sindikati

Gostom poslancem je bilo zastavljenih tudi nekaj vprašanj. Kako je s snemanjem Titovih slik. Peter Bekeš je dejal, da je to stvar zakonodaje. Tito je bil zgodovinska osebnost in tudi človek, ki je delal napake. Mogoče je res predolgo zadrževal procese demokratizacije in da bi lahko spor s Stalinom, študentske nemire izkoristil za pospešitev demokratizacije. To je stvar zgodovine, zgodovinarjev. Odstranjanje slik, tako kot nekateri počno sedaj, je izraz hudega revanšizma. Prav tako ni pošteno, da se Tito enači z vsem, kar je bilo v preteklosti slabega. Glede sindikatov je Pintar dejal, da je sindikalizem treba podpirati, vendar s tem ne smemo podpirati slabega dela, slabe organizacije dela. Franci Pivec pa je dodal, da naj se formira stalna okrogla miza, stalen dialog, za katerega pa sedaj ni bilo dovolj volje. Če bo država edini lastnik premoženja, potem bo nujno imelo sindikalno gibanje tudi politični naboj. Formirati je treba socialno partnerstvo in sindikat bo v njem enakopraven član.

lepi domovini. Najhujša diskvalifikacija je, da smo zarotniki, da smo sovražni domovini. Kaj pravzaprav smo, smo pokazali z našim zaupanjem in z garantiranjem svobodnih volitev, z vsem srcem in zavedanjem rizika. Vedeli smo, da je rezultat volitev skrajno odprt, zato ne sprejemamo očitkov o subverzivnosti, zarotništvu. Najlažje se je postaviti na čelo razočaranih in jeznih, pa mi tega sedaj ne storimo. Najlažje je igrati na politično populizma, vendar mi zagovarjamo iskrena skupnega interesa. Ljudi je treba znati povezati v celoto, znati je znati biti tudi strpen. ● J. Košnjek, foto G. Sinik

DELEGATSKA VPRAŠANJA

Razmere na brniškem letališču

Na julijskem zasedanju kranjske skupščine je bilo zastavljeno vprašanje glede pisanja Demokracije o brniškem letališču, nakar je bilo tam opravljenih več pregledov.

Občinski sekretariat za občo upravo je ugotovil, da so statut in samoupravni splošni

akti usklajeni z zakonodajo in pravilno sprejeti, podobno tudi razni pravilniki in poslovniki.

Letališče je pregledalo tudi več inšpektorjev. Sanitarni je ugotovil, da so se razmere na letališču v primerjavi z aprilom 1988 bistveno izboljšale. Požarna inšpekcija pomanjkljivosti ni ugotovila. Prometna inšpekcija pa je ugotovila le, da nimajo predpisanega splošnega akta o notranji kontroli voznikov in prevoznih sredstev. Inšpekcija dela pa je ugotovila, da v pravilnike še niso vnesli meril za določanje tehnoloških in ekonomskih presežkov delavcev.

Izgradnja Brda

Glede Brda je bilo zastavljenih več vprašanj, odgovor je pripravil občinski komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve.

V času izgradnje kompleksa Brdo (1967 do 1984) so bili po tedaj veljavni zakonodaji za prostorsko urejanje tega območja pristojni republiški upravni organi. Pri pregledu arhiva od 1960 naprej so ugotovili, da upravni organi v Kranju v zvezi z izgradnjo Brda niso izdali nobene odločbe.

Po veljavni zakonodaji je območje Brda opredeljeno kot varovalni gozd, v kranjskem družbenem planu 1986-1990 pa kot gozd posebnega pomena z opredeljeno "nk" - območje zavarovane naravne in kulturne dediščine. Predviden je občinski odlok o razglasitvi kompleksa Brdo za spominski park. Iz evidence izdanih odločb je tudi razvidno, da v Kranju niso izdali dovoljenja za postavitev ograje okrog kompleksa Brdo.

Na podlagi veljavne zakonodaje kranjska skupščina ima zakonsko osnovo, da z odlokom zaščiti svoje interese na tem območju.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TČR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za III. trimesečje je 120,00 din

Gorenjski glas urejamo in pilimo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (šport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrli - Zlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovečan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Sinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekine, Nada Prevc in Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Mose Pijadeja 1, Kranj

Telefoni račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960. Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Bazen še ne bo imel direktorja

Kranj, 5. septembra - Kranjski izvršni svet ni sprejel ugodnejšega normativa v otroških vrtcih in zaposlitve direktorja bazena, kranjski radio ostaja "nezakonsko dete", s predstavniki klubov poslancev pa naj bi pregledali poročilo o uresničevanju finančnih načrtov družbenih dejavnosti in komunalne infrastrukture v letošnjem prvem polletju, da na skupščini ne bi prišlo do nepotrebnih zapletov.

Obravnava poročila o uresničevanju finančnih načrtov družbenih dejavnosti in dejavnosti gospodarske infrastrukture v letošnjem prvem polletju je na seji kranjske izvršnega sveta povzročila burno razpravo, ki je odražala nemoč. Z njihovimi popravki kaj bistvenega namreč ne morejo spremeniti, spremembe pa bi bile na tem področju še kako potrebne, saj

se denar kljub vse bolj ostri gospodarski krizi še naprej troši in iz poročil še ni moč razbrati usmeritve k racionalnosti.

Težnje po pravzaprav še vedno obratne, kar je moč razbrati iz predloga otroškega varstva. Otroci v vrtcih je vse manj (lahko si mislimo zakaj) in število oddelkov se je zmanjšalo za 14, kar seveda pomeni, da je v vrtcih osebja preveč. Vendar so

"našli" rešitev, predlagali so, naj bi v oddelkih male šole poslej imeli po dve vzgojiteljici in ne več le po eno in po eno varuhinjo na dva oddelka. S tem nobena ne bi ostala brez službe, letos to več denarja ne bi zahtevalo, prihodnje leto pa približno odstotek več. Izvršni svet je takšen predlog gladko zavrnil, saj ni nihče glasoval zanj, torej lahko rečemo, da so glasno ni bil sprejet.

Podobno so zavrnil tudi zaposlitev direktorja kranjskega bazena, ki so ga nameravali zaposliti z oktobrom, ko bodo začeli montirati občutljive merilne naprave in specialne instala-

cije. Sodili so, da so izvajalci dolžni skrbeti tudi za popravila, da jih direktor pač ne bo popravil in naj se vključijo delavci sedanega bazena, nidelavci sedanega bazena, ne kakor pa ni smiselno že zdaj zaposliti direktorja, ko še ne vedo, kdaj bo novi bazen odprt.

Načeli so vprašanje pristojnosti posameznih odborov, ki sklepajo pogodbe z izvajalci gradbenih del, saj so večinoma avansirana, ne vsebujejo pa rokov o začetku in dokončanju del, glavni izvajalec je bil doslej KOGP, razpisov pa ni bilo. Izvršni svet je sprejel izhodišče, da bodo v upravnem aparatu zagotovili, da bodo pogodbe strokovno sestavljene. Gradbeni dela bodo oddajali domačim podjetjem le, če bodo konkurenčna. ● M. Volčjak

XXI. srečanje turističnih delavcev Gorenjske bo v Železnikih

Turizem se iz velikih hotelov seli k ljudem

Letošnje srečanje turističnih delavcev Gorenjske bo namenjeno spoznavanju nove vloge in možnosti, ki jih ponuja razmah turizma. Hkrati bo tudi skromna zahvala vsem, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s turizmom in so pripravljeni kaj koristnega narediti za domači kraj in okolico.

Sveti Duh, 7. septembra - "Ko smo se odločali, kje na Gorenjskem naj bi pripravili tradicionalno srečanje gorenjskih turističnih delavcev, smo se odločili za Železnike. Predvsem zato, ker ta konec Gorenjske mnogi slabo poznajo, v Selški dolini in v Železnikih pa je marsikaj zanimivega, kar ponujamo in bi bilo še moč ponuditi našim obiskovalcem." je v uvodu predstavil letošnjega XXI. srečanja turističnih delavcev Gorenjske povedal Zdravko Krivina, predsednik Občinske turistične zveze Škofja Loka. Srečanje bo to soboto, 15. septembra.

Škofjeloška občina je ena tistih, ki je med slovenskimi najbolj znana po kmečkem turizmu. Ne le za to, ker je na tem področju Gorenjske nekaj lepo urejenih turističnih kmetij, temveč predvsem zato, ker je ta dopolnilna dejavnost kmetij v občini stara že več kot dvajset let. Če je bilo prva leta veliko kmečkih gospodinjstev, kjer so imeli številne načrte v zvezi z oddajanjem turističnih sob, pa je kasneje ta razvoj precej zastal. "Spoznanje, da se turizem iz velikih hotelov seli nazaj k ljudem in seveda dejstvo, da mladi vse težje najdejo zaposlitev, daje nove možnosti razvoja kmečkemu turizmu. Lahko rečem, da sta čas in pro-

stor prav sedaj najbolj ugodna za razcvet kmečkega turizma. Ko smo pred več kot dvajsetimi leti dajali kmetom napotke in ugodne kredite za ureditev turističnih kmetij, nas je vodilo predvsem spoznanje, da bo kmete težko obdržati na visokogorskih kmetijah brez dodatnega zasluga. Nekateri so takrat izkoristili možnosti in imajo danes lepo urejene turistične kmetije, mnogi pa so denar porabili za obnovo stanovanjskih hiš. Tudi sedaj se kmetom obeta, da bodo lahko dobili sredstva za ureditev turističnih kmetij in to pomeni novo možnost zaposlovanja mladih, hkrati pa tudi razcvet turizma in naših krajev. Kajti le tisti

kraj se lahko uspešno razvija, kjer imajo domačini širše interese, ne le interes hitrega zasluga. S turizmom pa se lahko ukvarja le tisti, ki ma rad svoj kraj," razmišlja Zdravko Krivina, ki je tudi nov predsednik komisije za razvoj kmečkega turizma v Sloveniji.

Svoje kraje pa imajo radi tudi mnogi turistični zanesenjaki, ki s skromnim, večina pa brez plačila, delajo v dvainpetdesetih turističnih društvih po vsej Gorenjski. Vsakoletno srečanje, ki bo to soboto v Železnikih, je le majhna nagrada za ta trud in pa seveda priložnost, da izvedo kaj novega, da se med seboj srečujejo in spoznavajo. Tako je tudi program letošnjega srečanja sestavljen in več delov. Med 13. in 14. uro se bodo udeleženci srečanja zbirali pred plavžem v Železnikih. Tam jih bodo pričakala dekleta v narodnih nošah, za dobro razpoloženje pa bo igrala Alplesova godba na pihala. Obiskovalci si bodo lahko ogledali

izdelavo čipk, ki so znane na škofjeloškem koncu. Po pozdravu predsednika tamkajšnje krajevne skupnosti si bo moč ogledati znameniti muzej in razstavo čipk, obiskovalci pa bodo izvedeli tudi marsikaj zanimivega o zgodovini Železnikov in okolice. Osrednji in slavnostni del srečanja se bo začel ob 16. uri v Kulturnem domu v Železnikih. Med slavnostnimi govorniki bo predsednik škofjeloškega izvršnega sveta Vinko Demšar, predsednik Turistične zveze Gorenjske Andrej Babič, predsednik Občinske turistične zveze Zdravko Krivina, predsednik turistične zveze Slovenije Marjan Rožič, med povabljenci pa je tudi republiški minister za turizem in gostinstvo Ingo Paš. V kulturnem programu bodo zapela Dekleta z Bukovice in Moški pevski zbor Ratitovec, natopili pa bodo tudi citraši. Po podelitvi priznanj in večerji pa bo za zabavo skrbel ansambel Lojzeta Slaka s fanti s Praprotna.

● V. Stanovnik

Sindikalnim gibanjem in organizacijam

Tudi sindikat podjetja Sava Kranj (organizacijsko je povezan v Svobodne sindikate Slovenije) je v zadnjem času namenil veliko pozornosti in dela pripravam na za 10. september napovedano splošno stavko.

Zal smo vse bolj ugotavljali, da so stališča vodstev posameznih sindikatov (svobodnih, neodvisnih ali celo med organizacijami vključenih v ta ali drugi sindikat) povsem nasprotna.

Dnevne polemike v časopisih in drugih javnih medijih obveščanja so kazale na politično obrekovanje, ki ne sodi v sindikalno dejavnost, še manj pa je v interesu članov svobodnih, neodvisnih in drugih sindikalnih gibanj.

Razprtije, drugače obnašanja vodstev sindikata, enih in drugih, ne moremo imenovati, pomenijo škodo predvsem za članstvo. Kako bi sicer lahko razumeli vodstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki pred razpisom splošne stavke ni skušalo urediti enotnosti znotraj sebe in se posvetovati s članstvom, ki naj bi stavkalo; kako razumeti vodstvo Neodvisnih sindikatov - konfederacije, ki je bila pobudnik (vsaj njeni voditelji) stavkovnega vala v Sloveniji, v zadnjem primeru pa so našli nešteto razlogov za nasprotovanje ali »miniranje« napovedane stavke.

V času, ko ima delavec vse manj pravic in je na robu ekstenzijskega minimuma, so politične razprtije vodstev sindikatov brezpredmetne. Med člane sindikata vnašajo samo nezaupanje, čeprav bi moral ravno sindikat na vseh ravneh uveljavljati interese svojega članstva. Ker temu ni tako, sindikat podjetja Sava predlaga vsem sindikalnim gibanjem, združenjem in njihovim vodstvom v Sloveniji, da s pogovori uskladijo svoja stališča. Pri tem naj bi imeli največji vpliv interesi članov vključenih v katerokoli vrsto sindikalne organiziranosti. Zahteve in pravice namreč niso odvisne od tega, v kateri sindikat je kdo vključen ali organiziran, temveč so podobne za slehernega delavca v gospodarstvu in družbenih dejavnostih v republiki. Za prve je v tem trenutku najpomembnejše uveljavljanje splošne, panožne ali podjetniške pogodbe, za kar bo potrebno še veliko naprov. Po dosedanjih izkušnjah pa je težko pričakovati, da bi želene cilje dosegli brez enotnega delovanja in razumnega sodelovanja med vodstvi sindikatov. Zato sindikalnim organizacijam in gibanjem predlagamo takojšnja pogajanja brez kakršnega koli predhodnega postavljanja pogojev in sprejem stališč do v tem času najpomembnejših vprašanj, ki zadevajo članstvo.

Sindikat podjetja
Sava Kranj
predsednik
Janez Justin

Razpis

Razpisujemo tradicionalno IX. odprto prvenstvo Kranja v streljanju s polavtomatsko puško.

Prireditev bo 15. septembra 1990 na strelišču v Struzevem s pričetkom ob 8.00 uri in zaključkom ob 16.00 uri.

Strelišče omogoča streljanje tudi ob slabem vremenu. Dostop na strelišče in parkiranje je urejeno.

- Obenem vam sporočamo pogoje streljanja:
- strelja se na razdaljo 100 m v krožno tarčo 0,5 x 0,5 m s tremi naboji za preizkus in petimi za uvrstitev
  - polavtomatske puške CZ M-57/66 zagotovi organizator
  - uporaba lastnega orožja ali streliva ni dovoljena
  - čas streljanja za serijo je omejen na 20 minut
  - za uradno uvrstitev posameznikov se bo upoštevala serija petih streljav
  - prijavitelj se lahko vsi polnoletni občani na mestu prireditve
  - tekmovalje v streljanju bo potekalo v moški in ženski konkurenci
  - prvi trije v vsaki konkurenci prejmejo priznanja in praktične nagrade
  - priznanja in praktične nagrade bomo podelili takoj po končanem streljanju
  - rezultate streljanja bomo objavili na Radiju Kranj

Vabimo občane, da preizkusijo svoje znanje v ravnanju z orožjem in s tem prispevajo k večji obrambi in samozaščitni usposobljenosti.

Občina Kranj
Sekretariat za ljudsko obrambo
OŠTO Kranj
OKZRVŠ Kranj
sekretar Stanislav Rupnik

Reorganizacija občinske uprave v Kranju

Sisi bodo dokončno pokopani

Kranj, 5. septembra - V Kranju naj bi po hitrem postopku sprejeli odlok o občinski upravi, po katerem vanjo vključujejo bivše sise in ne le priključujejo, kar so napravili z letošnjim letom. Deloma bodo spremenili tudi občinske upravne ograne, predvsem pa se bo lahko začela racionalizacija.

Kranjski izvršni svet je že sprejel odlok o reorganizaciji občinske uprave in občinski skupščini bo ponudil v sprejem pri hitrem postopku. Bistvene novosti, ki jih prinaša, so ukinitve kolegialnih upravnih organov, ukinitve upravne organizacije za družbeni razvoj in združitve strokovne službe s sekretariatom za občo upravo ter ustanovitve treh sekretariatskih ur.

Upravna organizacija za družbeni razvoj je začela delovati z letošnjim letom, po ukinitvi sisov, ki so jih le priključili občinski upravi, drugih sprememb pa ni doživela. Zdaj naj bi jih dejansko vključilo vanjo, drugače povedano, sisi so bili doslej na parah, zdaj pa jih bodo resnično pokopali.

Pri tem bodo spremembe doživeli nekateri upravni organi, namesto komiteja za planiranje, gospodarstvo in družbene dejavnosti naj bi imeli dva sekretariata in sicer za gospodarstvo in za družbene dejavnosti. Sekretariat za družbene dejavnosti bi prevzel delo upravne organizacije za družbeni razvoj, sekretariat za gospodarstvo pa delo bivše kmetijsko zemljiške skupnosti. V sekretariatu za družbene dejavnosti naj bi vključili tudi službo za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov, v sekretariat za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve pa naloge cestnokomunalnega in stanovanjskega go-

spodarstva. Po reorganizaciji občinske uprave bodo začeli z racionalizacijo, v smislu zmanjšanja števila zaposlenih, vendar le na podlagi obstoječe zakonodaje, saj sistemski zakon o državi upravi verjetno pred koncem leta še ne bo. ● M. Volčjak

Radovljško gospodarstvo v prvem polletju

Pogubne posledice nespremenljivega tečaja

Radovljica, 7. septembra - Iz informacije o gospodarstvu v prvem polletju, ki jo je pripravila občinska uprava za gospodarstvo in družbene dejavnosti, je razvidno, da se rezultati poslabšujejo.

Industrijska proizvodnja je bila v letošnjem prvem polletju v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zaradi pomankanja naročil in denarja za nabavo materiala ter prevelikih zalog za sedmino manjša. Število gostov, še bolj pa nočitev se predvsem

stvu je bilo takole: pri odkupu mleka in poseku lesa v družbenih gozdovih so presejali načrtovani obseg, pri živini in sečnji v zasebnih gozdovih pa zaostali za načrtom. Čeprav so bili v prvem polletju slabi izvojni pogoji, je bil izvoz radovljškega gospodar-

Nespremenljivi tečaj dinarja je za radovljško izvozno gospodarstvo, ki je dolgoročno vezano na tuje trge in izvažajo predvsem izdelke višje stopnje predelave, domala poguben. Večina izvoznih poslov ne krije proizvodne cene, nekateri niti ne vseh (fiksni) stroškov. Če se je izvoz v prvem polletju povečal za 7,5 odstotka, pa so možnosti za naprej precej slabše. Veriga zgbulja posel na Poljskem, znane so težave z Elanom, vprašljivo je, kako bo z izvozom Vezenin na klirinško področje, če se pogoji na bodo spremenili na naši in na drugi strani...

so podjetja slabo izkoristila ugodne možnosti.

Število zaposlenih se še naprej zmanjšuje, povečuje pa se število brezposelnih. Možnosti, da bi kmalu dobili službo, so majhne, zato se bodo morali znati sami. Ena od možnosti je ustanovitev zasebnega podjetja. V občini so jih lani registrirali 33, v prvem letošnjem polletju pa še 110. Največ jih deluje na področju financ in osebnih storitev, industrije in trgovine,

skupno pa zaposlujejo 36 delavcev.

Finančni rezultati prvega polletja so zelo slabi. Izguba se je povečala z 277 na 361 milijonov dinarjev in je domala petkrat večja od (bruto) dobička. Na vsakega delavca je prišlo le 1.582 din akumulacije, izgube pa kar 34.577 dinarjev. Tretjina vseh delavcev je bila julija zaposlenih v organizacijah, ki imajo stalno ali občasno blokirane žiro račune. ● C. Zaplotnik

V radovljški občini je bilo ob koncu minulega leta zaposlenih 13.273 ljudi, ob koncu junija pa le še 12.734 ali 539 manj. Število zaposlenih se je najbolj zmanjšalo v gospodarstvu (za 524), v negospodarstvu le malenkostno (za 23), v obrti pa se je povečalo za osem. Razumljivo je, da se je ob manjši zaposlenosti povečala brezposelnost. V občini je bilo konec decembra 465 brezposelnih, konec julija pa že 652.

na račun domačih gostov zmanjšuje že od 1986. leta dalje. V kmetijstvu in gozdar-

stvu v tem času za 7,5 odstotka večji kot lani; uvoz pa se je zmanjšal, kar pomeni, da

Peščena past

Na križišču pri Mlaki, kjer se s ceste Kranj - Golnik zaviha na cestno povezavo z avtocesto, preži na voznike vsak dan večja peščena past. Promet je tudi zaradi poti k avtocesti tu zelo živahen. Pri vožnji skozi križišče zlasti številna tovorna vozila s peščene površine ob cesti pesek nanašajo na cestišče. Vsak dan ga je več. Zdaj peščeni jezik sega že do srede voznega pasu in vozniki, ki vozijo v smeri od Mlake proti Kranju, se mu lahko izognejo le tako, da zapeljejo na sosednji vozni pas. Vozniki, ki pripeljejo iz smeri Kokrice in zavijajo levo na povezavo z avtocesto, pa zaradi naklona cestišča peska na njem niti ne vidijo, še težje pa se mu izognejo, saj jih tudi ob zmerni hitrosti prav tako zaradi naklona ceste kar samo zanese na "drsalnico".

Vozniki, ki se tod peljejo vsak dan, past že dobro poznajo. Kako obvladajo vozilo tisti, ki na pesek zapeljejo, o tem razmišljajo najbrž le oni sami. Kdaj bo prišlo do nesreče, kakšne bodo posledice in zakaj nič ne ukrenejo tisti, ki skrbijo za varnost na cestah, in seveda vzdrževalci cest, o tem se sprašujejo najbrž tudi drugi. ● T. J., foto: K. Premru

Priprave na praznovanje

Visoko - V krajevni skupnosti Visoko v kranjski občini se bodo konec tedna začele prireditve v počastitev krajevnega praznika, ki jih bodo zaključili naslednjo nedeljo. Krajevni praznik v spomin na usodno leto 1941, ko je bil v Zormanovem mlinu ustanovljen prvi odbor OF za Visoko in Luže, bodo proslavili letos že dvaindvajsetič. Tako bo v soboto, 15. septembra, slavnostna seja v krajevni skupnosti, v nedeljo pa bodo v Športnem parku pripravili množični tek. Med tednom bodo potem na programu gasilske vaje. Prihodnjo soboto, 22. septembra, se bo začel tudi teniški turnir, v nedeljo, 23. septembra, pa bodo svečano odprli v Športnem parku večnamensko igrišče z osvetlitvijo dveh teniških igrišč. Debeli in Suhi pa se bodo takrat pomerili na tradicionalni nogometni tekmi. Pred bližnjim praznikom pa prav v teh dneh v krajevni skupnosti z nekaterimi prostovoljnimi akcijami zaključujejo razna dela, ki so si jih

v krajevni skupnosti zastavili v letošnjem programu. Tako so konec minulega tedna imeli dve prostovoljni akciji, in sicer na Miljah (na sliki), kjer so urejali večnamenski prostor, in na Visokem v Športnem parku. Ta teden, pred začetkom praznovanja, pa načrtujejo podobno delovno akcijo tudi pri ureditvi okolice Zadružnega doma na Visokem. ● A. Ž.

Polletno delo

Največ Orehek-Drulovka

Kranj, 5. septembra - V letošnjem prvem polletju so vse krajevne skupnosti kranjske občine zbrale dovolj točk, da bodo dobile vsa priznana sredstva za osnovno dejavnost, največ jih je zbrala krajevna skupnost Orehek-Drulovka, sledi Senčur in krajevna skupnost Bratov Smuk v Kranju.

Komisija za delovanje krajevnih skupnosti je izvršnemu svetu pripravila poročilo o delovanju krajevnih skupnosti v letošnjem prvem polletju, kar je eno od meril delitve sredstev iz občinskega proračuna. Večina krajevnih skupnosti ima letos zahtevne programe dela, nekatere so opravile že tri četrtine načrtovanega (Besnica, Bratov Smuk, Podblica, Struževje, Senčur, Trstenik in Voglje), nekatere še četrtino (Huže, Kokra, Mavčiče, Naklo, Planina, Predoslje, Trboje, Velesovo, Visoko in Zalog), ostale pa načrtovanega za prvo polletje.

Ob volitvah so v 33-tih krajevnih skupnostih izvolili nove svete, v 25-tih tudi nove predsednike, v osmih so ponovno izvolili dosedanje, v 12-tih pa bodo imeli krajevne volitve jeseni. Med novimi predsedniki je sedem takšnih, ki so hkrati tudi poslanci v občinskem zboru krajevnih skupnosti.

V krajevnih skupnostih v glavnem stvarno ocenjujejo svoje delo, praktično ni primera, da bi z oceno pretiravali. Med najbolj delavnimi sveti krajevnih skupnosti so v: Besnici, Brniku, Golniku, Goričah, Jezerskem, Kokri, Kokrici, Orehku-Drulovki, Podbrezjah, Predosljah, Primskovem, Stražišču, Senčurju, Velesovem in Visokem.

Krajevna glasila so postala draga stvar, mnoge krajevne skupnosti so jih prenehale izdajati, imajo pa jih še: Besnica, Bratov Smuk, Cerklje, Golnik, Huže, Orehek-Drulovka, Planina, Podbrezje, Predvor, Primskovo, Stražišče, Senčur, Visoko, Vodovodni stolp, Voglje in Zlato polje. Na Kokrici pa imajo svojo kabelsko televizijo. ● M. Volčjak

KRATKE GORENJSKE

Zbor Vosovcev

Radovljica - Odbora skupnosti borcev VOS za severno Primorsko in skupnosti borcev 2. brigade VDV, v katere sestavi so se borili tudi gorenjski borci, ki so bili pripadniki 5. bataljona, bosta v soboto, 15. septembra, ob 10. uri v vojašnici obmejnih enot na Ajševici pri Novi Gorici organizirala vsakoletni zbor preživelih borcev teh enot. O novih pogojih delovanja in razmerah v borčevski organizaciji Slovenije bo udeležencem zbra spregovoril član predsedstva republiškega odbora ZB NOV Slovenije general Branko Jerkič. Na zborovanju bodo člani seznanjeni z delom izvoljenih teles, izvajanjem programa in novim programom dela skupnosti. Izvolili bodo novo vodstvo in sklenili zbor s tovariškimi srečanjem. Ker je na Gorenjskem še vedno veliko pripadnikov omenjenih enot, ki pa morajo niso seznanjeni s tem srečanjem, je prav, da vedo, da bo poskrbljeno za prevoz na Ajševico z avtobusne in železniške postaje v Novi Gorici. ● (jr)

V krajevni skupnosti Lom praznujejo

Z urejenimi cestami tudi dovolj vode

Do konca leta bo končana zahtevna ureditev ceste od cerkve do konca vasi. Ta teden bodo urejali vodovod. V krajevni skupnosti predlagajo izvršnemu svetu, da podrejo star pokopališki zid, z denarjem, ki je na voljo v občini, pa zgradijo letos temelje, nato pa ograjo.

Lom, 10. septembra - Z gorskim tekmo od domačije Tič do planine Javornik, ki ga je organiziralo športno društvo Lom, se je v krajevni skupnosti včeraj začelo praznovanje krajevnega praznika. Slovesno pa bodo letošnji praznik proslavili v nedeljo, ko bo dopoldne pri Domu v Lomu streljanje, po popoldanskem srečanju z gosti in pokrovitelji (ob 14. uri) pa bodo ob 15. uri nastopili harmonikarji in folklor, nato pa bo veselica s srečelovom. Izkupiček od veselice nameravajo nameniti za obnovo poda v Domu družbenih organizacij.

Za letošnje praznovanje krajevnega praznika v Lomu bi lahko rekli, da je predvsem delovno. Čeprav ga bodo simbolično (skromno) proslavili v nedeljo, se glavne stvari prav v teh dneh dogajajo predvsem na cesti skozi vas in urejanju vodovoda.

Franc Lovrenčak

"Na podlagi srednjeročnega programa bomo letos dobili urejeno cesto od cerkve do konca vasi," je med obiskom razlagal predsednik krajevnih skupnosti Franc Lovrenčak. "Trenutno še vedno ni rešeno, kaj bo z lipo sredi vasi. Soglasja, da bi ostala kot otok na cesti, nimamo od lastnika, kar precej krajanov je

za to, da se podre, Zavod za varstvo dediščine pa zagovarja stališče, da ostane. Skratka, problem, o katerem bodo morali reči zadnje besedo strokovnjaki. Sicer pa bo letos urejena tudi cesta od konca vasi do kmetije Tič. Radi bi uredili tudi star pokopališki zid. Če se bo izvršni svet strinjal, bomo stari zid podrl in z denarjem, ki je na voljo naredili še letos temelje za novo ograjo; podobno kot na novem delu pokopališča. Obnavlja se tudi cerkev. V Domu družbenih organizacij načrtujemo obnovo poda (od izkopička veselice). Trgovino bomo dobili, kot kaže, prihodnje leto, misliti pa bo treba tudi na telefonijo. Trenutno ima telefone okrog polovica gospodinjstev v krajevni skupnosti, želja pa je vse več."

Pri sedanjem urejanju ceste skozi vas dela potekajo skupno z vodovodnim odborom. Predsednik vodovoda Andrej Meglič ugotavlja, da bodo zdaj uspeli obnoviti tudi 50 let staro vodovodno omrežje. "Polovico prispeva občina, polovico pa krajan. Ob vodovodni cevi skozi vas bo potekala tudi visokotlačna za smučišče oziroma umetni sneg na Njivicah. To financira Športno društvo. Sicer pa bo

Andrej Meglič

mo s sedanjo rekonstrukcijo glavne probleme z vodo v krajevni skupnosti rešili. Ob nadaljnjem urejanju cest nas čaka še ureditev vodovoda za 5 hiš v naselju Potarje, 200 metrov vodovoda na Hrib in okrog 1100 metrov za krožno povezavo."

Ta dela bodo prišla na vrsto v prihodnjem srednjeročnem obdobju, saj letos načrtujejo le še projekt za cesto, nadaljevanje pa v prihodnjem srednjeročnem obdobju. "Menim, da smo z doseženim v tem srednjeročnem obdobju lahko kar zadovoljni. Premaknilo in precej

Jože Perne

naredilo se je na cestni povezavi, rešili smo glavne probleme glede preskrbe z vodo, in rešili smo se mučnih težav zaradi prenizke električne napetosti. Od načrtovanih 6 trafo postaj so zdaj zgrajene že štiri. Prepričan sem, da bomo z razumevanjem in s skupnimi močmi kos dogovorom o urejanju stvari v krajevni skupnosti. Denar, s katerim bi krajevna skupnost lahko reševala probleme, pa deloma vidimo tudi v vrtni 108 hektarov gozdov od bivše občine Sv. Katarina krajevni skupnosti. Sicer pa nas je 25 kmetov v KS vložilo tudi zahtevek za vrnitev skupnih pašnikov in planine. Šest posameznikov pa zahteva na podlagi pričakovanega republiškega zakona vrnitev gozdov," je pred dnevi povedal tajnik krajevnih skupnosti Jože Perne. ● A. Žalar

Gasilski koledarji

Kranj - V Gasilski zvezi mesto Maribor tudi za leto 1991 pripravljajo izid lepih žepnih gasilskih koledarjev. Gasilci in tudi ostali prebivalci jih lahko že naročijo. Dobili jih bodo v začetku decembra. V prednaročilu stane koledar 24 dinarjev, po 15. oktobru pa bo cena višja za okrog 30 odstotkov. Naročilnico (dopisnico) pošljite na naslov Gasilska zveza mesto Maribor, 62000 Maribor, Koroška 12. S tem naročilom pa boste skromno podprli tudi Gasilsko organizacijo. ● (ip)

Ribiška družina Kranj

Skrb za bogate in zdrave vode

Kranj, septembra - V Ribiški družini Kranj, ki ima okrog 560 članov in okrog 130 mladincev, je glavna skrb za 16 gojitvenih potokov in dobro gospodarjenje z lovnimi vodami: Kokro, Savo, Rupovšičico, Zbiljskim in Kranjskim jezerom, Udinborštom ter Bobovkom. Na nedavnem tradicionalnem tekmovanju je bila prva ekipa iz Rivollija.

Prejšnjo soboto je Ribiška družina Kranj v bajerju v Bobovku pripravila dopoldne tradicionalno tekmovanje v ulovu male ribe, zvečer pa so organizirali nočni ulov na veliko ribo. Na dopoldanskem tekmovanju je ekipno zmagala prva ekipa iz Rivollija, druga je bila prva ekipa Kranja, tretja pa druga ekipa Rivollija. Pokal prvi ekipi Rivollija je na nedeljskem pikniku Ribiške družine podelil predsednik kranjske občinske skupščine Vitomir Gros. V nočnem ulovu na veliko ribo pa so bili najboljši Karlo Ereiz (2,6 kg težak krap), Jure Belančič in Jozo Mabič.

Matevž Hudovernik, gospodar Ribiške družine Kranj nam je pred dnevi povedal, da je v družini glavna skrb za bogate in zdrave vode. "Kar zadeva poribljeno, so naše vode bogate z ribami. To velja za vse lovne vode. V Zbilje, Savo in Kokro vložimo na leto 3 tone konzumnih šarenk, razen tega pa v Zbilje še 20 tisoč primerkov mlade šarenke in v Savo 60 tisoč primerkov. Iz lastnih gojitvenih potokov vložimo v Savo in Kokro po 10 tisoč primerkov potočne postrvi. Sicer pa v gojitvene potoke vložimo 160 tisoč primerkov zaroda potočne postrvi. Nekaj zaroda dobimo iz ribogojnice v Besnici, ki jo upravljamo skupaj z RD Tržič. Razen tega pa v Bobovku vložimo 2 tona konzumnih krapov. Ob skrbi, da so lovne vode dovolj bogate, pa imamo vedno večje težave zaradi pomanjkanja vode in z zdravjo vodo. Zastrupitev sicer ne beležimo toliko v naših vodah, vendar pa se nasploh kakovost voda slabša."

Ob zadnji suši je bilo stanje že na primer tako kritično, da bi morali dva do tri gojitvene potoke izloviti, vendar je na srečo deževje zdaj stanje malo popravilo. Zelo zadovoljni pa so v družini z obnovljeno oziroma urejeno ribogojnico v Besnici, s katero zdaj upravljata RD Kranj in Tržič. Kranjčani so v njej vzgojili 40 tisoč primerkov potočne postrvi, 50 tisoč primerkov zaroda lipana, 40 tisoč primerkov šarenke in 3 tisoč primerkov lipana do velikosti 8 centimetrov. ● A. Žalar

Kolesarji v Begunje

Kranj - Kolesarska sekcija pri Društvu upokojencev Kranj organizira v petek, 14. septembra, kolesarski izlet v Begunje. Odhod bo ob 8. uri izpred zgradbe Društva upokojencev v Kranju, Tomšičeva 4. Kolesarili bodo mimo Tržiča do Brezij pri Tržiču, naprej v Drago in Begunje. Pot bo vodila po razglednih obronkih Dobrče in je dosti zahtevna ter dolga okrog 60 kilometrov. Povratek bo po dogovoru. ● (až)

Gasilski dom v Podnartu

Podnart - Na seji upravnega odbora Gasilskega društva Podnart, ki jo je vodil predsednik Janez Erman, so odborniki razpravljali in sklepali o gasilski veselici, ki je bila avgusta, o dograditvi gasilskega doma in hišice Jelovica ter izdelavi miz ter klopi za petsto sedežev, pikniku za delovne člane, programu dela za jesensko obdobje in o otvoritvi gasilskega doma.

Ugotovili so, da je veselica s srečelovom avgusta uspela. Čisti dobiček so porabili za gasilsko opremo. Člani gasilskega društva so letos dogradili gasilski dom v že razpadajoči stavbi v Podnartu, ki je kazila center Podnarta. Zgradili so tudi pomožni objekt, ki ga uporabljajo za vaje pionirjev, shrambo določene opreme in za gasilske ter druge prireditve v KS. Poskrbeli so tudi za klopi in mize za 500 sedežev. Za vse to so brezplačno naredili 600 ur. Pomožni objekt (hišica Jelovica) je opremljen z umetno kovanimi mrežami in okovjem, ki stoji med domom kulture in športnim igriščem, zato je primeren za vse večje prireditve na prostem v krajevni skupnosti.

Letos 1. septembra je bil v Podnartu piknik za vse aktivne pionirje v gasilskem društvu, piknik pa bodo imeli ta mesec tudi vsi aktivni člani društva. Sicer pa so na seji sprejeli tudi program dela za jesensko obdobje. Operativni člani bodo imeli najmanj dve vaji. Posebna komisija si bo ogledala vse opuščene vodnjake (šterne) in opuščeni vodni bazen na Ovsiašah, da bi ga obnovili za protipožarni bazen. S protipožarnim načrtom pa že kasnije, zato ga morajo končati ta mesec. Pionirji bodo spet imeli redne vaje, ki so jih čez poletje prekinili. Ker novi gasilski dom nima stolpa, načrtujejo, da bodo letos jeseni zgradili lesen stolp za sušenje cevi. Slavnostno otvoritev gasilskega doma pa bodo imeli konec septembra skupaj z Lovsko družino Podnart - Kropla, ki je v isti stavbi tudi obnovila svoj prostor. Na sliki: Pomožni objekt gasilcev Podnarta med Domom kulture in športnim igriščem; namenjen za vse večje gasilske in druge prireditve v krajevni skupnosti. ● (cr-až)

Škofjeloški čebelarji so proslavili svoj jubilej

Tudi s čebelami je treba znati

Škofja Loka, 9. septembra - Minulo nedeljo so škofjeloški čebelarji proslavili petinosemdeseto obletnico ustanovitve čebelarstva družnice v Škofji Loki. "Čebelarstvo je stara kmetijska panoga, čebelarji pa smo zagnani in željni znanja za napredek le te," je na slovesnosti, ki so jo pripravili na kmetiji čebelarja Jožeta Logondra, Lenkča, dejal predsednik škofjeloške čebelarstva družine Franc Miklavčič.

Čebele so nekoč domovale v votlinah dreves in kamenju. Ljudje so jih iskali in pobirali med. Spoznali so namreč, kako koristen je. Pa ne le med, ampak tudi vosek, propolis, cvetni prah in matični mleček. Gotovo pa je čebela nepogrešljiva tudi pri opravljanju rastlin.

"Čebelarstvo se je znanstveno razvijalo in tehnično napredovalo z različnimi izumi, najsi bo s panji, čebelnjaki, točili, izdelavo satnic pa tudi izdelavo orodij in pripomočkov. Slovenci smo vedno imeli željo po napredku čebelarstva. To je nam pa tudi dokazal Anton Janša, pa tudi Peter Pavel Glavar. Čebelarstva organizacija je vedno spremljala napredek in razvoj znanosti, ter vse to prenašala na svoje člane. Tudi v preteklosti naše družine je zapisanih nekaj imen znanih in dobrih čebelarjev: Primož Zontar, Matentz Vidmar, Matija Mrak, Valentin Noč, Jože Okorn, Jože

Ob 85-letnici ČD Škofja Loka je odlikovanje Antona Janše II. stopnje prejel Franc Miklavčič, odlikovanja Antona Janše III. stopnje pa so prejeli: Luka Jezeršek, Marija Hafner, Tončka Miklavčič, Karl Bizovičar, Jože Frelih, Vane Kožuh in Peter Kralj. Čebelarstva družina Škofja Loka pa je priznanja podelila: Jožetu Logondru, Pavlu Peklaju, Adolfo Stanovniku, Janezu Miheliču, Jožetu Rodetu, Skupščini občine Škofja Loka, Osnovni šoli Cvetka Golarja, Kmetijski zadruzi Škofja Loka, Jelovici, Tehniku, Loškim tovarnam hladilnikov, Odeji, Gorenjski predilnici, Slikopleskarstvu in Veletrgovini Loka.

Zontar, Janez Tavčar in še bitev židmar, Matija Mrak, Valentin Noč, Jože Okorn, Jože

Vinko Kranj je čebelarjem čestital za uspehe ter podelil priznanja in odlikovanja.

jih lahko našteval. Znanje so črpali iz čebelarstva literature, Slovenskega čebelarja, pa tudi iz izkušenj. Danes ima škofjeloška čebelarstva družina sto osemdeset članov, ki čebelarijo s skoraj tri tisoč panji. V Osnovni šoli Cvetka Golarja imamo čebelarstvo krožek, kjer mlade spodbujamo za delo s čebelami," je v slavnostnem govoru poudaril Franc Miklavčič.

Čebelarje v zadnjem času pestijo predvsem razne bolezni čebel, dragi veterinarski pregledi, nepravilna zdravila in slabe letine. Ker se sekajo medena drevesa je vse manj čebelne paše, le-ta pa je tudi vedno slabša. Poleg tega pašne površine uničuje tudi nepravilna in prevelika koncentracija herbicidov in pesticidov. ● V. Stanovnik

Natakar bom!

Poznate morda natakara, ki bi sredi turistične sezone ob zasadenih mizah z nasmehom na ustnicah in dobro voljo dejal: Zelite prosim? Kaj lahko postržem? Vam lahko svetujem... Če dobro pomislite, jih ni veliko, sem in tja pa se morda le najde kdo, ki ga pogledate z veseljem in ne z občutkom, da mu pri mizi delate nadlego. Gotovo pa ste že mnogokrat pomislili, zakaj jih ni več, zakaj so to le izjeme, zakaj navadno le zasebniki?

V času, ko se zavedamo, da dela v tovarnah ni več dovolj za vse, da je idealna čim bolj avtomatizirana tovarna z majhnim številom zaposlenih, mnogi mladi iščejo možnost zaslužka drugod. Gostinstvo in turizem sta prav gotovo priljubljeni. Tisti, ki odpre družinski penzion ali kmečki turizem rabi kuharje, strežnice... rabi tudi gorske vodnike, pa vaditelje jahanja, tenisa, zdravnike... in seveda dobre natakara. Ne tistih s kislimi obrazi, temveč takšne, ki vedo, da si s svojim delom sami režejo kruh. Ne črnega, ampak vsaj polbelega, če že belega ne.

Če se spomnimo nekaj let nazaj, so v blejsko gostinsko šolo večinoma prihajali dijaki iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije. Pa ne zato, ker Gorenjci ne bi hoteli ali znali biti dobri gostinci, temveč zato, ker je bilo delo natakara delo za tiste, ki pač niso sposobni drugega, kot da strežejo tujcem. Slovenci (kaj šele Gorenjci) že nismo narod "kelnarjev", so nam govorili pomembni ljudje iz govorniških odrov. Bila so celo leta, ko so domače učence na blejski šoli šteli na prste ene roke.

Danes nas (končno) ni več sram priznati, da Slovenci moramo biti tudi natakari, strežnice, kuharji... in seveda, da bi bili lahko tudi dobri. Da je spoštovano in cenjeno vsako delo, če je le koristno in opravljeno, kot je treba. Polna šola domačih učencev na Bledu to le potrjuje. In morda je blizu čas, ko bo mladenič na pragu življenja z veseljem in ponosom rekel: natakara bom! ● V. Stanovnik

KRATKE GORENJSKE

Prezgodnja trgateg

Kranj - V nedeljo, 2. septembra, popoldne je skupina mladeničev navalila na vrt Ivka Vizjaka v Čirčah številka 7. Čeprav je še prezgodaj za vinsko trgateg, so mu pospravili nekaj grozdja, lotili pa so se tudi sosedove slive, ki tudi še ni bila zrela. Gospod Vizjak opozarja, da se mladi razgreteži ne podajo več na njegov vrt. ● (ip)

Slovesnost na Lipniški planini

Bled - Krajevna organizacija Zveze borcev NOB Bled je v petek, 7. septembra, organizirala pohod na Lipniško planino. Ob 10. uri je bila pred spomenikom 25 padlim borcem Selške čete 1. grupe odredov spominska svečanost. Obudili so spomin na zadnji boj te čete 9. septembra 1942, v katerem je padel tudi narodni heroj Jože Gregorčič-Gorenjec, komandant prve grupe odredov, španski borec in organizator vstaje proti nemškemu okupatorju. Po slovesnosti so udeleženci odšli k Partizanski domu Vodiška planina, kjer je bilo tovariško srečanje. ● (jr)

Pohod na Triglav

Jesenice - Slovenski železarji organizirajo enajsti pohod Janeza Jenka na Triglav. Pohod bo v soboto in nedeljo, 15. in 16. septembra. Zbrali se bodo na Zatrniku in v Kotu, prenočevali pa bodo na Kredarici, Planiki in v Staničevem domu. Po vzponu na vrh Triglava v nedeljo se bodo spustili v Krmo, kjer bo ob 15. uri prijateljsko srečanje. ● (až)

Izlet za upokojence

Kranj - Društvo upokojencev Kranj vabi svoje člane in druge upokojence na lep in zanimiv izlet, ki bo v sredo, 26. septembra. Ob 6. uri bo izpred Kina Center v Kranju odhod proti Trojanam, kjer bo krajsi postanek. S Trojan bodo pot nadaljevali proti Šentjuri in si ogledali rojstni dom skladateljev Ipavcev. Krajsi obisk je namenjen tudi Rogški Slatini, nato pa se bodo po dolini Sotle podali do Podčetrka in Olimlja. Tu si bodo ogledali eno najstarejših apotek v Evropi in zbirke Slomškove dejavnosti ter se nato podali še na Sveto goro do sedla in od tam še 15 minut peš (kdor bo zmogel) do cerkvice. Prek bizeljski gorice se bodo potem spustili do Čateških toplic, kjer bo kratek počitek in okrepitev: kosilo pa bo v Olimljah. Domov se bodo izletniki vrnili prek Krškega polja. Prijave sprejema Društvo upokojencev Kranj vsak ponedeljek, sredo, in petek od 8. do 12. ure do vključno 20. septembra. ● (až)

Na Višarje

Kranj - Zaradi velikega zanimanja upokojencev Društvo upokojencev Kranj ponavlja izlet na Višarje, v Trbiž in na Vršič. Ponovni izlet bo v ponedeljek, 24. septembra, z odhodom ob 7. uri izpred kina Center v Kranju. Prijave sprejemajo v Društvo upokojencev Kranj, Tomšičeva 4, vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure. ● (až)

Na Vodiški planini

Radovljica - Še do 15. septembra bo odprt Partizanski dom na Vodiški planini na Jelovici. Ta prijazna planinska koča, v upravljanju posebnega odbora pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica, poleg rednih gostov gosti tudi posamezne izletniške skupine. Ob koncu tedna pridejo peš, z avtomobili, včasih pa tudi kar z avtobusom po lepi gozdni cesti iz radovljiške smeri. Čeprav so bile letos cene oskrbnega dne znatno nižje kot v drugih podobnih turističnih objektih, zasedenostjo postelj v koči niso bili najbolj zadovoljni. Računajo, da bo seštevek ob koncu sezone pokazal kar za petino manj stalnih gostov kot lani. Prehodnih gostov pa je bilo na primer precej več. Med njimi so najštevilnejši planinci, zeliščarji in gobarji. Zlasti jeseni je narava v jelovških gozdovih izredno radodarna, zato bodo tudi po 15. septembru imeli za konec tedna odprto tja do sredine oktobra. ● (jr)

Letos povprečna sadna letina

Za sadje manj kot deset dinarjev

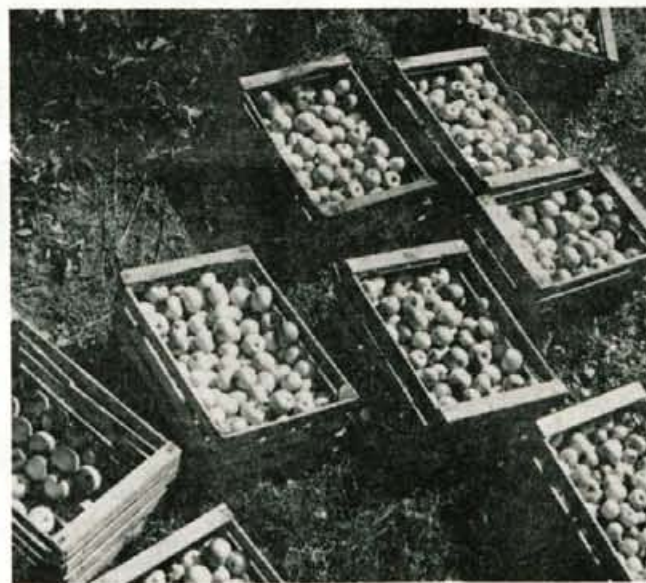
Podvin, Preddvor, 10. septembra - "Letos bo predvsem v kmečkih nasadih precej več sadja, kot ga je bilo lani, sicer pa je letina povprečna," je dejal Tine Benedičič, vodja sadovnjaka Resje pri Podvinu.

V Resju predvidevajo, da bodo sadje začeli obirati prihodnji teden, bržkone v sredo, 19.9., končni datum pa bo znan, potem ko bodo strokovnjaki Biotehniške fakultete podrobno pregledali sadje in določili, kdaj bo primerno zrelo. Če bo vreme obiralcem naklonjeno, bodo z delom končali v treh tednih, nekako med 10. in 15. oktobrom. V Resju nimajo za obiranje dovolj rednih delavcev, tudi letos bodo delo podobno kot prejšnja leta opravili s honorarnimi sodelavci: upajo pa, da ne bo težav in da jih bodo pridobili dovolj.

Kot je povedal Tine Benedičič, bo letošnji pridelek sadja "tehtal" 500 do 600 ton. Kako-

vost sadja bo v glavnem dobra, le nekatere sorte jim ni dovolj uspelo obvarovati pred nekaterimi škodljivci. Največ bo jonatana in zlatega delišesa, od največjih sort idareda in jonagolda, manj pa bo glostra.

Z obiranjem zgodnejših sort so že začeli, kupiti jih bo mogoče že ta petek dopoldne, sicer pa ob redni prodaji zimskega sadja, ki se bo začela v sredo, 19. septembra. Kot so povedali, bo sadovnjak za kupce odprt vsak dan od 8. do 17. ure. Med zgodnejšimi sortami bo letos prvič v prodaji tudi sadje iz novega nasada, kjer so drevje škropili največ dvakrat, del nasada pa celo nikoli. ● C. Zaplotnik

V nasadu M-Kmetijstva Kranj v Potočah pri Predvoru pričakujejo, da bodo "pridelali" okrog 200 ton sadja. "Letina je dobra, nekaj škode nam je pred tremi tedni povzročila le toča," je dejal vodja sadovnjaka Jože Kaštrun. Z obiranjem sadja bodo začeli v sredo, 19. septembra, sadovnjak pa bo za kupce odprt vsak delovni dan od 10. do 17. ure, v sobotah pa od 7. do 13. ure. Največ bo rdečega in zlatega delišesa, glostra, jonagolda in idareda, hruška pa letos ne bo, ker so vse posekali. Cene sadja še niso znane, znano je le to, da bo za kilogram treba odšteti pet do devet dinarjev, odvisno od sorte in kakovosti.

"Sadje bo letos dokaj težko prodati, dovolj ga je v kmečkih nasadih pa tudi v drugih delih države, kjer je sicer zaradi suše bolj drobnno," je dejal Tine Benedičič in poudaril, da bodo zato tudi cene dokaj nizke, vsaj v primerjavi s tistimi, ki veljajo zdaj (12 do 20 dinarjev). Cene sadja za ozimnico bodo pod deset dinarjev za kilogram: prvorazredno bo po sedem do deset dinarjev, drugorazredno pa po pet do šest dinarjev.

GORENJSKI GLAS 30-letnica TD Cerklje

Prestavitev kmetije v Žejah

Kranj, 5. septembra - Kranjski izvršni svet se je strinjal z izredno lokacijo v Žejah, kjer bo zaradi izgradnje avtoceste potrebno preseliti kmetijo Franca Mraka.

Lokacijski načrt za izgradnjo avtoceste Podtabor-Naklo še ni sprejet, začetek del je predviden šele za konec prihodnjega leta oziroma na začetku leta 1992. Zahtevala bo tudi porušitev stanovanjske hiše v razcepu Podtabor in dveh stanovanjskih hiš z gospodarskimi poslopi na pobočju med mostom čez Tržiško Bistrico in naseljem Zeje. Franc Mrak želi kmetijo preseliti že zdaj, novo bo zgradil na svojem zemljišču ob vasi Zeje, ki bo tako za eno hišo podaljšana proti Kranju. Kranjski občini tako ni potrebno iskati novega zemljišča, kar je dolžna storiti v takšnih primerih, odobrili so le izredno lokacijo. Odkodnina za porušeno kmetijo pa je v pristojnosti republike. ● M. V.

Cerklje - Turistično društvo Cerklje pod Krvavcem bo prihodnje leto slavilo tridesetletnico. Priprave na praznovanje se v društvu že začinjajo. Tako na primer že razmišljajo, da bi ob obletnici izšla posebna brošura Znamenja na Cerkljanskem. Prav tako ugotavljajo, da je na Cerkljanskem živele ali bilo rojenih v preteklosti kar 25 pomembnih slovenskih mož.

Sicer pa v društvu, kjer so znani kot sposobni organizatorji različnih prireditev, zdaj skupaj s Cirilom Zupinom iz Grada pripravljajo vseslovensko prireditev Najtežji kmečki pridelki. Ocenjevanje krompirja bo najprej pri Cirilu Zupinu v Gradu še ta mesec, prireditev najtežji pridelki pa bo predvidoma konec prihodnjega meseca.

Društvo, ki je minulo nedeljo organiziralo izlet v Mozirje na razstavo Cvetje Evrope, pa bo to soboto pripravilo tudi izlet v Benetke. Udeležili se bodo tudi srečanja gorenjskih turističnih delavcev v Železnikih. Razen tega pa se pod Krvavcem ta mesec končuje akcija Turističnega društva za ocenjevanje najlepše urejenih gospodinjstev oziroma kmetij s cvetjem. ● (až)

ODMEVI

Oglasil se je zagovornik branilca narodnega izdajstva!

Pod tem naslovom Medobčinski svet ZZZB NOV za Gorenjsko v Gorenjskem glasu z dne 31. 8. 1990, ko polemizira z Zdenkom Zavadlavom, trdi in raznaša, da sem zagovornik narodnega izdajstva. Te trditve so neresnične in mi z njimi borčevska organizacija, katere član sem, jemlje dobro ime in me obrekuje. Nihče, ki bere moje prispevke in nihče, ki je kdajkoli v javnosti poslušal moje besede, ne more reči, da sem zagovornik narodnega izdajstva. Bolj upravičeno bi se moglo reči, da sem zagovornik narodnega ponosa in človekove morale. Res je, da branim tiste protikomuniste in domobrance, ki jim je prejšnja partijska oblast (sedaj pa še naprej borčevske organizacije) nadela ime - narodni izdajci, da bi opravičila zverinstva nad njimi, ki jih človek ne more opravičiti. Če rečem tudi, da so vojni hudodelci prav med nami, v borčevski organizaciji, je to resnica, ki je hudo neprijetna tudi za tiste, ki so množične poboje zagovarjali (in jih še zagovarjajo). Z mojimi javnimi nastopi in tudi sicer sem vedno tudi branil čast velike večine borcev NOV, ki so kljub krutemu času, vendarle ostali ljudje.

Zaradi morebitnega postopka pri borčevski organizaciji ali pred sodiščem, prosim uredništvo, da javno objavi imena in naslove podpisnikov zame obrekljivega prispevka: iz Kranja, Tržiča, Škofje Loke, Radovljice in Jesenic.

Kranj, 3. 9. 1990

Stanislav Klep

Pojasnilo uredništva!

Pismo Medobčinskega sveta ZZZB NOV za Gorenjsko je podpisal Medobčinski svet Zveze združenj borcev NOV za Gorenjsko, katerega predsednik je Tone Stritih iz Tržiča, ki je tudi predsednik tržiškega občinskega odbora ZZZB NOV.

Leopoldina Bogataj

Še enkrat »V Kranju oktobra agencija za zaposlovanje«

Vsem bralcem Gorenjskega glasa sporočamo, da z gospodom Miranom Tivadarjem, članom IS SO Kranj, po nekajkratnih pogovorih nismo dosegli so-

glasja glede ustanovitve agencije za zaposlovanje. Menili smo, takšnega mnenja pa smo se, da bi prišlo z ustanovitvijo agencije do podvajanja dela, ki ga na Enoti zavoda za zaposlovanje Kranj že opravljamo.

Kakšnih aktivnosti in ukrepov bi se bilo po naših izkušnjah in videnju potrebno lotiti, da se bo brezposelnost zmanjšala, zaposlenost pa povečala, smo g. Tivadarju, po zadnjem razgovoru, predložili v pisni obliki.

Aktivnosti in ukrepe smo tako zasnovali, da so razvidne naloge, ki naj bi jih izvajali:

- Zavod za zaposlovanje - Enota Kranj
- podjetje in organizacije
- IS Skupščine občine Kranj
- republiški izvršni svet

In končno! Izjava g. Tivadarja, da bo brez analitičnih podatkov lahko uspešen, je nekoliko dvomljiva.

Uredništvo prosimo, da prispevek objavi in tako omogoči, da bodo bralci objektivno informirani.

Pomočnik direktorja Rep. zavoda za zaposlovanje - enota Kranj
Slavko Kalan

Odgovor slovenski Materi

Mene izguba oblasti prav nič ne moti, zato ker vem, da kdor oblast izgubi, si je tega kriv sam, tako je bilo prej, tako je tudi sedaj.

Motijo pa tudi mene črne bučke, kjer je že v uvodu zapisano, da je italijanska badogljivevska vojska sodelovala s partizani. Če bi bilo to res, potem se nam ne bi bilo treba skrivati v hostah. Razlika med badogljivci in musolinijevci pa je bila samo ta, da so bili badogljivci nekoliko mirnejši. In to mirnost črne bučke pripisujejo za sodelovanje s partizani.

Slika iz Grčaric, ki prikazuje italijanski oklopnik, je resnični dokument za to sodelovanje, ki pa je trajalo samo nekaj ur. Bilo pa je takole.

Serčerjeva brigada je napadala Grčarice ravno na dan italijanske kapitulacije 9. 9. 1943. Po cesti Ribnica-Kočevje je prišla kolona Italijanov, ki so že kapitulirali. Iz te kolone so naši vzeli to, kar prikazuje slika, pa tudi nekaj topničarjev. Nihče jih ni vprašal, ali so badogljivci ali musolinijevci, temu kratkemu sodelovanju se niso dosti upirali, potem pa so lahko pristo odšli sovjo pot proti domu. Ta slika pa je sedaj lepo izrabljena in napis pod njo pravi takole (kot vedno z badogljiveško posadko). No in zaradi tega sodelovanja, kakor piše že v uvodu v črnih bukvah je slovenski narod (to so bili domobranci) v obupu zgrabil za orožje in šel v boj proti komunizmu.

Vodja avto šole DU Kranj:
Jože Kirbiš

Jaz pa rečem, da prav obupan ni bil nihče. Boljše bi bilo to povedano, če bi rekli zapeljani. Zapeljani smo bili na obeh straneh. Vse to pa so okupatorji dobro izkoristili, saj jim ni bilo treba na rusko fronto. Seveda so imeli večjo korist od domobrancev, sicer ne bi skupaj spali v dobro utrjenih postojankah, od koder so tudi skupaj hodili na bojne

pohode proti partizanom. Goto-bil so se na teh pohodih tudi večkrat skupaj slikali, in te slike bi tudi morale biti v črnih bukvah, potem bi bralci Glasa lažje razumeli, zakaj se pripravamo.

Jaz pa pravim, da verjetno tudi ta prepričanje vedno nekemu koristi.

Tine Mulej, Jesenice

PREJELI SMO

Drobne laži gospoda inženirja!

V Kranju je bila pred kratkim ustanovljena avto šola "Ing. Humar Emil", ki se na nekaterih reklamnih oglasih predstavlja tudi pod imenom "Avto šola Stražišča" ter vabi na začetek tečaja o cestno-prometnih predpisih. Že ta igrica z imenom avto šole daje slutiti, da se gospod ing. Humar pri svojem delu poslužuje nekaterih specifičnih prijemov, ki so vse prej kot korektni, zanj pa značilni.

Na oglasu, ki ga je gospod inženir razširjal na področju Stražišča, Bitenj in Žabnice namreč poleg njegove umne trditve, da v njegovi avto šoli poučujejo samo "izobraženi inštruktorji", ki vsi "tekoče govorijo slovenski jezik", piše tudi naslednje - citiram: "V tej šoli (Avto šola Stražišča - op.p.) so opravili izpit tudi prebivalci širše okolice Stražišča, Bitenj in Žabnice: Tresket Branka, Borak Majda, Triler Matjaž, Benedik Bine, Zgaga Iztok, Frelih Lidija, Šuštaršič Matjaž, Lebar Žiga in še mnogo drugih. Vsi so opravili izpit v prvem poskusu. Vprašajte jih!" (konec citata).

Prav tu se gospod inženir prena-gli in zapiše dve besedi preveč in sicer: "Vprašajte jih!"

Kajti kdorkoli bi kogarkoli od navedenih vprašal, kje se je šolal za voznika, bi hitro ugotovil, da gospod inženir Emil Humar la-že. Vsi navedeni so se namreč šolali za voznike pri Avto šoli Delavska univerza Kranj, kjer je bil gospod inženir honorarni sodelavec - inštruktor vožnje. Pri svojem delu gospod inženir ni prav nič izstopal od ostalih (izobraženih!) inštruktorjev, razen morda pri ustvarjanju konfliktnih situacij.

Čprav se gospod inženir Emil Humar zelo rad hvali s svojimi psihološkimi pedagoškimi in ne vem kakšnimi se sposobnostmi (tudi preko vašega časnika), pa je pri pridobivanju vseh teh sposobnosti verjetno "sprical", ko so se učili velike življenjske resnice, ki jo imajo v programu pri predšolski vzgoji - LAGATI JE GRDO!

Pa srečno vožnjo gospod inženir!

Vodja avto šole DU Kranj:
Jože Kirbiš

Kaj se lahko pripeti učitelju na Delavski univerzi

Dne 30. 8. 1990 sem imela pravne izpite iz matematike za 8. razred osnovne šole za odrasle na DU v Kranju.

Ob vходу v šolo me je pričakalo devet učencev, tov. ravnatelj in oči Robert Žagar. Robert Žagar je bil eden izmed teh učencev, ki so prišli na izpit. Prvi je prišel v razred in spraševala sem ga ob navzočnosti ravnatelja. Učenec ni pokazal znanja, ni bil zbran, zato sem mu svetovala naj pride v razred ponovno takrat, ko bom z ostalimi zaključila.

Pri ponovnem prihodu v razred je z učencem vstopil tudi njegov oči - tov. Žagar.

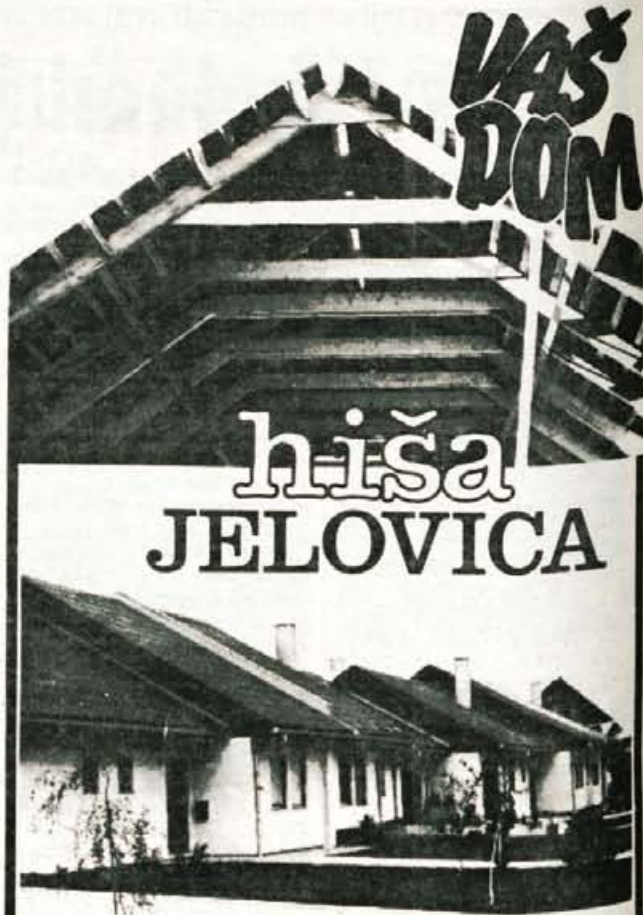
Robert očitno ni bil dovolj pripravljen, njegovo znanje ni ustrezalo zahtevam 8. razreda, zato sem mu povedala, da mu ne morem zaključiti pozitivne ocene.

Tov. Žagar je vstal, začel vpiti name, mi groziti, tako da sta se snažila, ki sta bili še na šoli (tov. ravnatelj je že prej odšel) ustrašili in prišli pred učilnico poslušat. Bili sta pripravljene, da mi bosta priskočili na pomoč, če bi slutili, da se me je tov. Žagar fizično lotil.

Tovariša Žagarja sem popolnoma ignorirala, začel me je tikati, vpiti, da sem zanj navadna smrkla, najbolj ošabna učiteljica, da me bodo že dobili, predvsem njegova žena in me nalomili, prečeštal vse kosti, da se jih bom zapomnila. Pri vsem tem ga je dopolnjeval še sin, ki mi je zagotovil, da bo postal baraba prav zaradi mene in bom z njim še imela opraviti.

Vzela sem svoje stvari in odšla iz razreda, kjer sta čakali čistilki z metlama in mi zadržali, da kaj takega še nista doživeli. Svetovali sta mi, naj grem takoj na policijo, kar sem tudi storila.

To je ena izmed mojih zelo grenkih izkušenj, vendar resnica, ki danes lahko doleti vsakega učitelja. Menim, da smo učitelji premalo zaščiteni, saj se nad nami lahko znese prav vsak, še tako primitiven človek.

hiša JELOVICA

Prodajni pogoji:
Izjemen popust
v septembru: do 15%
Kredit do 15 let.
Plačilo v treh obrokih.

Obiščite nas tudi na Celjskem obrtnem sejmu od 7. do 16. 9. 90!

Preizkušena in potrjena kakovost.

JELOVICA

Lesna industrija Škofja Loka, tel. 064/631-241, telefex 064/632-261
Prodajna mesta: Škofja Loka, Murska Sobota, Celje,
Nova Gorica, Izola, Novo mesto.

Sprašujem se, ali lahko sedaj učitelji poleg vseh pritiskov s strani staršev pričakujemo še fizične napade?

Pripisati moram, da je žena tov. Žagarja naslednji dan tov. ravnatelju po telefonu obljubila, da me bo UBILA.

Kaj naj storim?

Ali naj dobim osebnega detektiva, ki me bo varoval pred MORILCI? Upam, da bodo učitelji, predvsem tisti, ki bodo učili na DU v Kranju osnovno šolo za odrasle prebrali te vrstice in dobro premislili, preden se bodo odločili za tako obliko honorarnega dela.

Mira Bajc
Kranj

STORITE TUDI NEKAJ ZASE, NE BO VAM ŽAL!

KOZMETIČNI SALON
barbara
41-060 Stružnikova 12, Šenčur

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

V ta namen so se že zbirale in organizirale čete slovenskih domobrancev, nedičevcev, ljotičevcev, ustašev, hrvaških domobrancev itd. Vse to je ustrezalo konservativnim krogom v vrstah naših zahodnih zaveznikov. V zadnjem obupnem poskusu so to poskušali izvesti ob zadnji siloviti sovražnikovi ofenzivi v drugi polovici marca in aprila 1945, ki je divjala na Primorskem in Gorenjskem, torej na operativnem območju enot IX. korpusa NOV in POJ. To silovito ofenzivo je nemško poveljstvo izvajalo ob sodelovanju in pomoči velikega števila vlasovcev in drugih zgoraj navedenih kvizlinških enot, ki jih je v ta namen zbralo na tem območju. Med ofenzivo so se ugotovili in razkrili načrti nekaterih konservativnih krogov zahodnih zaveznikov. Ugotovljeno je bilo, da je ob pripravah na to ofenzivo obveščevalci iz vrst članov zavezniške vojske misije pri štabu IX. korpusa po svojih zvezah posredovali nemškemu poveljstvu v Trstu pomembne podatke o moči in razporeditvi enot IX. korpusa. Vse to v nameri in želji, da bi Nemci in njihovi hlapci razbili in uničili enote tega korpusa in tako odprli pot in omogočili zavezniškim silam "osvoboditi", se pravi okupirali Primorsko in čim večji del Slovenije, vključno z Ljubljano. Po končani vojni bi imeli tako boljše pogajalske pozicije za vsaj delno uveljavitev jaltškega sporazuma o delitvi interesnih sfer med velikimi zavezniki.

Ta namera pa se ni posrečila. Ko je naše vodstvo ugotovilo, kaj snujejo posamezni konservativci iz zavezniških vrst, je te zavezniške obveščevalce prelističilo. Vojaškim misijam je na njihove poizvedbe dajalo nejasne odgovore, češ da so pratizanske enote pod njihovim poveljstvom razbite in razpršene ter da nimajo podatkov, kje vse se zadržujejo. Medtem pa so se te na tihem zbrale in se približevale Trstu in Gorici. Obenem pa se je v hitrem pohodu preko Istre na tihem približevala IV. armada jugoslovanske vojske. Zato je bila nenadna osvoboditev Trsta in Gorice ter celo Tržiča za zahodne zavezniške veliko presenečenje. Poprej so namreč svoje napredovanje zadrževali v upanju, da bodo Nemci ob pomoči izdajalskih kvizlinških enot medtem čim temeljiteje obracunali z razbitimi ostanki partizanskih enot na tem območju. S tem manevrom je naša vojska ustvarila pogoje za priključitev Primorske in Istre z Reko ter Zadrom k matični domovini Jugoslaviji.

Kar se tiče "repatriacije" domobrancev in dogodkov po njej, moram reči, da sem vedel, da so konec maja zahodni zavezniški naši vojski vrnili večje število zajetih domobrancev ter četnikov in zlasti ustašev, kaj pa se je z njimi dogajalo potem, pa člani nižjih ravni političnih forumov nismo vedeli. O tem so odločala po mojem višja vojaška poveljstva in vodstveni organi OZNE. Da so

v škofjeljskih zaporih zaprti repatriirani domobranci, sem zvedel ob svojem prvem sestanku junija 1945 v Ljubljani, ki sem se ga udeležil kot organizacijski sekretar OO OF Maribor, in sicer na način, ki sem ga že opisal. Kar se tiče vračanja kvizlinških enot doželan, kjer so te izvajale zločine in teror, moram reči, da je bilo znano, da se konservativci v vrstah zahodnih zaveznikov zelo prizadevajo, da bi čimveč pripadnikov teh enot pridržali kot vojne ujetnike, da bi jih kasneje lahko uporabili za klavce v morebitnem spopadu s svojo bivšo zavezniško Sovjetsko zvezo in drugimi "komunističnimi" državami. To nakano so vsaj do neke mere preprečili odločni protesti in zahteve tistih angleških frontnih veterancev, ki so sami občutili in videli zločine nemških SS enot ter zločine in grozodejstva, ki so jih zagrešili ustaši, četniki in domobranci. Ti so odločno zahtevali, da se izpolni medzavezniški dogovor, da se pripadniki teh enot vrnejo tja, kamor spadajo, to je deželi, kjer so pripadniki teh enot izvajali svoja grozodejstva in zločine. Da so odločen pritisk, protesti in zahteve angleških veterancev v znatni meri prispevali k odločitvi pristojnega angleškega vojaškega poveljstva, kaže, da je bil to general Toby Low, nam je na neki delovni seji povedal nekako v začetku junija tedanjji politični sekretar okrožnega komiteja KPS Maribor. Tako sporočilo so okrožni izpostavi OZNE poslali obveščevalci s Koroskega.

Vse to se je dogajalo v času angleško-ameriške zaostritve odnosov z Demokratično Federativno Jugoslavijo, kot se je tedaj imenovala. Znano je, da sta se prejšnje zavezništvo in pomoč maja in junija 1945 hitro sprevergli v dokaj sovražne odnose. Povod za to je bil nadzor nad strateško važnimi kraji (Trst in Istra), resnični vzrok pa je bil odpor do družbenih sprememb v Jugoslaviji. General Aleksander, komandant zavezniških sil v Italiji, je ultimativno zahteval, da se jugoslovanske enote umaknejo iz Trsta in Gorice ter celo iz Pulja, kar se po odločnem odporu Jugoslavije ni uresničilo, pač pa se je naša vojska morala umakniti iz Trsta in Gorice in dela območja slovenskega Krasa.

Nova sezona Gledališča Tone Čufar

SEZONA S TREMI DOMAČIMI PREMIERAMI

Jesenice - Talija, boginja in zaščitnica gledališča, je zanesljivo božanstvo: vedno pride in privabi v gledališke hiše gledališkega dogajanja željnih obiskovalcev. Tokrat sicer malce zamuja, ampak res le malce, sicer pa bo v Gledališče Toneta Čufarja začela vabiti že od danes dalje - k vpisu gledališkega abonmaja. Zavesa v Čufarjevem gledališču se bo dvignila že ta petek, 14. septembra; ljubljanska skupina Butnskala je želela imeti svojo novo premiero, gre za predstavo Ljubljanska nrvstvena, prav na jeseniškem odru. O tem, kaj pripravljajo jeseniški gledališčniki v novi sezoni, pa je marsikaj povedal vodja gledališča Miran Kenda.

Ribiške zdrahe Carla Goldonija so bile za jeseniško igralsko skupino uspešna predstava, s katero bodo tudi v novi sezoni gostovali še na marsikaterem odru.

omenim le to, da nimamo niti svojega kombija."

Gledališko hišo v novi sezoni bodo na Jesenicah odprli s tragično farso Eugenieja Ionesca Stoli. Izbor niti ni tako naključen, saj po Ionescovi Učni uri in Plešasti pevki iz prejšnjih sezon pravzaprav zaokrožujejo gledališko društvo s tem zanimivim dramatikom. Predstavo režira Miran Kenda, ki je poleg Tatjane Košir in Igorja Škrlija prevzel še igralski del. Drugo premiero, ki bo ob Čufarjevih dnevih sredi novembra, bo režiral kot gost Bojan Čebulj. Feydeau je napisal celo vrsto burk in Barillonova poroka ima z resnostjo prav tako malo opraviti kot vse druge znane Feydeaujeve burke.

Ena od stalnic jeseniškega gledališča je bila tudi predstava iz slovenske klasične dramatične. Letošnji izbor je vsekakor ambiciozen, saj so v program sprejeli Cankarjevo dramo Za narodov blagor. Vendar pa zahtevni gledališki projekt za sedaj v programu vodijo še pod vprašajem predvsem zaradi številne igralske zasedbe, ki jih ta drama zahteva. V rezervi je zaradi tega Finžgarjeva Veriga.

Tudi za ostali program, ki ga zapolnijo gostujoča gledališča, smo že domenjani. Pri nas bodo v okviru abonmaja gostovali: Prešernovo gledališče Kranj s Pintarjevimi Hišnikom, Primorsko gledališče iz Nove Gorice bo pri nas igralo Koza-kovo Vido Grant, ob Čufarje-

vih dnevih pa se bodo predstavila tudi nekatera slovenska ljubiteljska gledališča in skupine. To bo Sentsjacobsko gledališče z Beaumarchaisovo Figarovo svatbo in Zarja iz Trbovelj s Partljičevim delom Oskubite jastreba.

Glasbeni del gledališkega abonmaja pa vsebuje celovečerni koncert jeseniških vokalnih solistov, kabaretni nastop Simone Vodopivec in koncert ansambla Slak."

Mladinska gledališka skupina pa za december pripravlja premiero igre s petjem Salon Expon Jane Kolarič. Ob mladih igralcih je nekaj vlog namenjenih tudi odraslim. Sicer pa bo tako kot že dolga leta za mlade na voljo gledališka šola, kjer bodo v dveh starostnih skupinah spoznavali gledališki jezik, ples in drugo, kar sodi k osnovam gledališča, zaključili pa bodo seveda s samostojno predstavo.

Vsekakor ne gre pozabiti tudi druge dejavnosti za mlade, s katerimi se Gledališče Tone Čufar že dlje časa uspešno ukvarja. To so nedeljske matinee v gledališču, na katere v začetku sezone pride več kot 400 otrok. Nekaj predstav za gledališke matinee bodo pripravili v domačo igralsko skupino, sicer pa bodo tako kot že doslej vabili v goste lutkarje in druge, ki znajo kaj povedati otrokom. ● Lea Mencinger

INTART 90

Celovec - Na likovni prireditvi INTART 90, ki so jo konec minulega tedna odprli v Celovcu, se z likovnimi deli predstavlja devet uveljavljenih slovenskih likovnikov. Za letošnjo razstavo, ki jo organizira Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov so bili izbrani: Zvest Apollon, Silvester Komel in Henrik Marchel, kiparji Dragica Čadež, Janez Lenassi in Dušan Tršar ter grafiki Črtomir Frelih, Janez Matelič in Gorazd Šefran. Razstavo so odprli v navzočnosti predstavnikov treh sosednjih dežel.

Gremo v kino

FILMSKO GLEDALIŠČE ZA MLADE

Kranj - Z oktobrom se v gorenjskih kinematografih znova začneja šolski filmski program razdeljen na dva dela - za razredno in predmetno stopnjo.

Lanska "filmska" akcija, ki so jo skupaj organizirali ZKO Kranj, Kino podjetje Kranj in Zavod za šolstvo, enota Kranj, je bila tako odmevna, da je bilo vsekakor pričakovati njeno ponovitev. Lani je hodilo v filmsko gledališče okoli 6000 gorenjskih osnovnošolcev, letos naj bi jih bilo najmanj toliko.

Po osnovnih šolah Gorenjske so te dni že poslali programe za dva filmska abonmaja, za višjo in nižjo stopnjo, v vsakem pa si bodo šolarji ogledali po štiri izbrane filme.

Ogledati si film je seveda kaj preprosta zadeva in običajno tudi zabavna. Da pa bi mladi gledalec razumel filmsko govorico in vsrkal tisto najboljšo, kar film "tiho" pripoveduje sicer zelo glasnim načinom, ga je treba na film pripraviti. Zato bo tudi letos program potekal tako, da si bodo izbrane filme najprej ogledali učitelji, mentorji filmske vzgoje, da bodo imeli možnost šolarje prej opozoriti na posebnosti filmske predstave. Tudi po ogledu bodo lahko o filmu govorili pri pouku, filmskem krožku, kjer se da marsikaj zanimivega ustvariti - to so na primer lani pokazali šolarji na šoli Bratstva in enotnosti v Kranju z zanimivim šolskim glasilom na temo filma.

Osnovnošolci na razredni stopnji si bodo v svojem abonmaju, za katerega bodo kot vstopnico prejeli katalog z ocenami vseh predvidenih filmov, lahko ogledali: slovenski film Sreča na vrvi, hrvaški animirani Čarovnikov klobuk, ameriški animirani Racman Jaka in njegova klapa in ameriški znanstveno fantastični film Draga, pomanjšal sem otroke.

Za predmetno stopnjo pa so izbrali: francoski film Velika modrina, western, ki še nima naslova, Chaplinov film Veliki diktator in film Draga, pomanjšal sem otroke. ● L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava del avstrijskega slikarja Joa Sagbergerja. V Mestni hiši pa je do konca tega meseca na ogled razstava Kranj, kakršnega ni več.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava Gorenjski kraji in ljudje pred prvo svetovno vojno in med obema vojnama. V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava akvarelov Marjana Miklavca iz Sežane.

BLED - V Festivalni dvorani bo jutri, v sredo, ob 21. uri nastopila Folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane.

KROPA - V Kovaškem muzeju v Kropi bo v četrtek, 13. septembra, ob 17. uri ing. Janez Šmitek predaval o Lipniškem gradu.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja je na ogled razstava slik in risb akad. slikarja Marka Butine.

ZIRI - V gostišču Sora v Brekovicah pri Žireh so na ogled dela kitajskega akademskega slikarja Hua Čina iz Ljubljane.

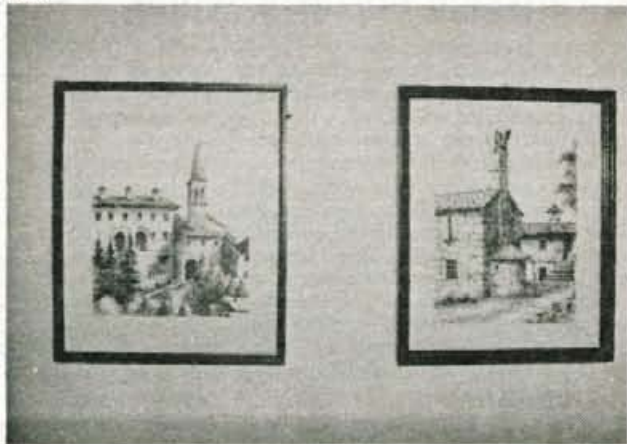
TRŽIČ - V Foto galeriji Slovenija razstavlja fotografije aktov Boštjan Guncar iz Kranja. V Kurnikovi hiši razstavlja slikar Uroš Žitnik.

V salonu Dolik na Jesenicah razstavlja Marjan Miklavc

PODOBE KRASA

"...Motivi hiš in vaških vedut so zato kompozicijsko zelo domišljeni, nekaki obči pogledi na staro, v bistvu na zelo kvaliteto ljudsko stavbarstvo Mediterana. Detajlov je veliko in to z namenom, da je motiv čim zanimivejši in privlačnejši, hkrati pa na slikah ni ničesar, kar bi bilo odveč, vse je urejeno in pospravljeno, vse je prelito v umirjajočo svetlobo..."

"...Gre za nekoliko idiličen realizem, ki mu Marjan Miklavc z veliko slikarsko občutljivostjo in smislom za izbiranje motivov večje sledi tudi pri poglobljanju v naravo in krajinarstvo," je v spremni prospekt k razstavi zapisal dr. Marko Juteršek.

Od konca avgusta so v razstavnem salonu Dolik na Jesenicah na ogled akvareli in risbe Marjana Miklavca. Slikar, ki je doma iz Sežane, razstavlja šele pet let, a ima za seboj že precej skupinskih in tudi pet samostojnih razstav. Tokrat v akvarelu in risbi s tušem predstavlja raznovrstne motive, ki so v glavnem značilno kraški. O povezanosti slikarstva Marjana Miklavca s Krasom je Pavel Škrinjar med drugim zapisal: "Iz spomina in iz skicirke Kraševca Marjana vstajajo žive slike, kraški motivi, ki govorijo svojstveno govorico predanosti Krasu... Iz teh slik nam nenadoma stopi podoba Krasa z vso svojo lepoto in z vso svojo močjo. In svetloba ožarja kamen, in kamen zariše senco in oba tvorita celoto, v kateri je človek živel polno življenje. Resnično, tem podobam se ne moremo upreti."

Akvareli in risbe Marjana Miklavca bodo v razstavnem salonu Dolik na ogled od 19. septembra. ● T. Jurjavec

OBLETNICA ROJSTVA FRANCETA BEVKA

Zakojca - Odbor za praznovanje 100-letnice Franceta Bevka na Primorskem pripravlja ob tej obletnici slovenskega pisatelja prireditev, ki so jo naslovili Shod Slovencev. V Zakojci, rojstnem kraju pisatelja, se bo slavlje začelo v nedeljo, 16. septembra, ob 11. uri s slovesnim odprtjem Bevkove domačije. Na prireditvi bo govoril Ciril Zlobec, član predsedstva Republike Slovenije.

LOŠKI ODER razpisuje abonma za gledališko sezono 1990/91

repertoar:

- S. Mrožek: TANGO

(predstava Loškega odra, režija Lojze Domajnko)

- E. De Filippo: O TE PRIKAŽNI!

(predstava Loškega odra, režija Slavko Kurdija) ali

M. Dekleva: VONJ PO MRTVECIH, krstna uprizoritev

(predstava Loškega odra, režija Iztok Alidž)

- A. Dumas: POKVARJENEČ ALI LEPOTA IN MOČ

(predstava Slovenskega ljudskega gledališča Celje)

- O. von Horvath: SODNI DAN ali

P. Marivaux: TRIUMF LJUBEZNI

(predstava Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica)

- C. Goldoni: POČITNIŠKA TRILOGIJA ali

T. Partljič: DENI ME KAKOR PEČAT NA SVOJE SRCE

(predstava Slovenskega narodnega gledališča Ljubljana)

- M. Držić: DUNDO MAROJE ali

M. Lasaynes: LAŽNIVKA

(predstava Mestnega gledališča Ljubljana)

vpisovanje:

od 10. do 19. septembra (razne sobote in nedelje), od 10. do

16. ure v pisarni gledališča.

Informacije in rezervacije sprejemamo po telefonu 620-850.

Živahna jesen v gradu Kieselstein

NOVI TEČAJI IN DELAVNICE

Kranj - Likovni tečaji za otroke so se že začeli, plesni tečaji se bodo prihodnji teden, hkrati ali malce kasneje pa še vsi ostali tečaji, ki jih z novo sezono v gradu Kieselstein ponuja otrokom in odraslim Zveza kulturnih organizacij Kranj.

Doslej se v okviru ZKO še ni nabralo toliko dejavnosti, ki bodo z različnimi oblikami na voljo najmlajšim tja od tretjega leta dalje pa vse do odraslih. V okviru Centra za estetsko vzgojo se bodo s septembrom odprli tečaji plesa, glasbe, gledališča, ter likovne in lutkovne dejavnosti. Največ skupin bo verjetno imel ples, saj bodo za tečaje skrbele kar tri mentorice; vpis bo možen za dve skupini cicibanov, v osnovnošolsko skupino, v skupino za moderne plesne tehnike, v klasični balet in plesno delavnico. Tudi odrasli bodo prišli na svoj račun, saj bo zanje možna plesna rekreacija in pa vikend tečaj jazz baleta.

Lani so prvič poskusili tudi z lutkovno delavnico, letos pa sta na voljo že vpisa v dve skupini, eno mlajšo, drugo starejšo. Povsem nova pa je glasbena skupina, ki jo ZKO pripravlja v sodelovanju s kranjsko Glasbeno šolo in sicer za otroke od 5. do 8. leta; v bistvu gre za pripravljajalno za kasnejši sprejem na Glasbeno šolo. Likovni tečaji za otroke in mladino so se že začeli, gre pa verjetno za najbolj znano in razširjeno dejavnost, ki je ni treba še posebej predstavljati.

Drugače je z dvema povsem novima dejavnostima. Ena od teh je gledališka delavnica, kar so doslej imeli le na osnovnih šolah, poslej pa bosta dve starosti skupini na voljo tudi v gradu Kieselstein. Druga novost pa je tečaj filmske animacije za osnovnošolce, ki jih zanima risanje v povezavi s filmom. Vsi ti tečaji za mlade bodo potekali ves semester in se po potrebi nadaljevali tudi po zimskih počitnicah.

Oktober pa bodo stekli tudi tečaji za mladino in odrasle in sicer začetni in tudi vikend tečaji za dejavnosti, ki jih je ZKO že doslej imela v programu: to so tečaji keramike, vitraža, grafike in, to pa je novost, tudi fotografije. Vsi ti tečaji sodijo v okvir Področnega svetovalnega centra za Gorenjsko in so odprti (tako kot seveda vsi drugi tečaji) ne le za Kranjčane, pač pa za vse z Gorenjske. Podrobnejši razpored tečajev bodo objavili v tovarniških glasilih, obvestili pa bodo še posebej šole in vrte.

Za vse, ki jih skrbi, ali se bodo nadaljevali tudi lutkovni četrtki, vesela vest - bodo. Le s to razliko, da lutkovne predstave ne bodo ob četrtkih. Da bi lahko kar največ otrok gledalo predstave v tem lutkovnem abonmaju, so namreč termim prestavili na sobotno dopoldne. Kdaj bo prva predstava, še ni točno določeno, verjetno pa v začetku novembra. ● L. M.

Majavi dinar

Izkušnje nas uče, da je možno tudi presenečenje, zato je razumljiv beg dinarjev v devize.

Ugibanja, kaj se bo zgodilo z dinarjem, so spet aktualna, ne more jih pomiriti niti zagotovilo iz Markovičevega kabineta, da bo razmerje med dinarjem in marko do konca leta ostalo ena proti sedem. Markovičovo vztrajanje je seveda razumljivo, saj bi se s tem zamajali temelji njegovega programa, pravi trenutek za morebitni popravek pa je po Mencingerjevem mnenju zamudil konec junija.

Stvari so medtem seveda šle svojo pot, beg dinarjev v devize je vse bolj opazen tudi pred bančnimi okenci. Kranjski bankirji pravijo, da je bil odnos ljudi do dinarja letos izredno ugoden, zdaj pa je že zaznaven nemir, ki bo vse bolj naraščal, če se nekaj ne bo zgodilo. V gospodarstvu pa je presoja valutnega rizika pravi hazard, podjetja so si že ustvarila nevtralizirano devizno bilanco, da jih kaj ne bi presenetilo.

Odgovor, zakaj je pri nas devalvacija lahko popolno presenečenje, se skriva v dejstvu, da ni zgolj strokovno, temveč tudi politično vprašanje. Če bi bila zgolj strokovno, bi bile stvari jasne in predvidljive, ne bi poslušali očitkov, kako lahko je Markovič, saj marke kupuje po 60 odstotni vrednosti. Ker se meša s političnim, bi na kratko lahko rekli: bo Markovič padel ali ne? Njegovemu programu nikakor ne moremo očitati nekonsistentnosti, navsezadnje ima močno strokovno ozadje, vse bolj jasne pa so že napake pri njegovem uresničevanju. Zelo ostra denarna politika je v zadnjih mesecih bistveno blažja, s severa mu očitamo zlasti ugodnosti kmetijstvu, popustil je pri plačah, kar je pred kratkim že prostodušno priznal, pri zmanjšanju državnih stroškov pa tako ali tako ni bil uspešen. Ostaja torej konvertibilni dinar oziroma fiksirano razmerje do marke kot poslednji steber njegove reforme, če se podre še ta, pade tudi program. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Jugoslovanska podjetniška borza na celjskem obrtnem sejmu

Agencija za prestrukturiranje gospodarstva s pomočjo malih, srednjih podjetij in podjetništva in Center za informacijski sistem Gospodarske zbornice Slovenije bosta na mednarodnem sejmu obrti v Celju od 7. do 16. septembra organizirala podjetniško borzo, s katero bosta predstavila vrsto poslovnih aktivnosti za drobno gospodarstvo, obrt in podjetništvo. Tako bodo udeleženci lahko svojo ponudbo in povpraševanje na sejmu vključili v dnevno sejemsko borzo, ki jo bo hkrati s svojimi informacijskimi sistemi povezanima v jugoslovansko podjetniško mrežo, regije Alpe Jadrana, evropsko in mednarodno poslovno informacijske sisteme nudil na sejmu Center za informacijski sistem GZS. Razstavljalci in poslovni udeleženci bodo na sejmu svoje poslovne aktivnosti in priložnosti poskusili najti tudi s pomočjo sodobnega informacijskega poslovanja, ki postaja stalna oblika iskanja in pridobivanja poslov, poslovnih partnerjev in kooperantov za nove oblike podjetniškega poslovanja. Predstavili bodo tudi več poslovnih akcij, kot so inovativni izdelki, tehnologije in storitve za ekološko prijazne izdelke v okviru mednarodnega leta ekoloških inovacij, sodelovanje z italijanskimi podjetniki in kooperanti, ponudbo kooperacij v regijah Alpe Jadrana, transfer inovacij v evropske in mednarodne borze, ponudba projektov za PENTAGONALNO sodelovanje, zbiranje ponudb za storitvene in računalniške programe za evropsko tržišče.

V okviru podjetniške borze bo deloval tudi inovacijsko poslovni tržni center, ki bo na sejmu in po njem pomagal obrtnikom, drobnemu gospodarstvu, podjetnikom in inovatorjem tržiti njihove nove izdelke. Te bodo tudi razstavili in predstavili potrošnikom. Agencija za prestrukturiranje gospodarstva s pomočjo malih, srednjih podjetij in podjetništva bo predstavila svoje poslovne aktivnosti za pospeševanje podjetništva v občinah, podjetniške inkubatorje, in nove poslovne oblike poslovanja za podjetnike. Na sejmu se bodo poslovno predstavili z novo ustanovljeno mrežo svetovalno informacijsko poslovnih centrov po republikah in pokrajinah, ki skrbijo za pospeševanje podjetništva z izobraževanjem, svetovanjem, informacijsko in organizacijsko dejavnostjo. Ti centri bodo delovali povezani v mrežo na domačem in mednarodnem prostoru. Njihova naloga je organizirati in vključiti v poslovne, organizacijske in informacijske mreže čim večje število novih pospeševalnih centrov po regijah in občinah in seveda malih podjetij in podjetnikov. ● M. Volčjak

Iskra Telekom povezuje že deset podjetij

S tiskanim vezjem konkurenčni na Zahodu

Iskra Telekom si želi naklonjenost slovenske vlade, na pogovor so povabili predsednika Peterleta.

Kranj, 7. septembra - V kranjski Iskri Telekom so nam pokazali novo tehnologijo za proizvodnjo tiskanih vezij, ki so jo uvedli spomladi, z njimi so konkurenčni za Zahodu, saj jih že štiri leta dobavljajo IBM, podoben posel pa nameravajo skleniti tudi s Siemensom. Ob tem so na časninarski konferenci spregovorili o letošnjih rezultatih, problemih in težavah, ki jih je na Laborah še vedno došti. Usahnili je naklonjenost slovenske vlade (ki poudarja, delajmo, kar znamo), zato so na pogovor povabili predsednika Lojzeta Peterleta, ki mu bodo skušali dopovedati, da je teleinformatika infrastrukturna družbe in gospodarstva.

Spomladi letos so v Telekomu uvedli novo tehnologijo za izdelavo tiskanega vezja, namestili novo tehnologijo, na kar so se pripravljali kar nekaj časa, saj so uvozili le naprave, aplikativni razvoj pa je samostojen. V celoti so letos investirali 4,8 milijona mark, denarni viri so pri uvozu opreme neugodni, saj gre v glavnem za najem, odplačati pa jo bodo morali v treh letih.

S tiskanimi vezji so se že trdno zasidrali na zahodnem trgu, štiri leta jih že prodajajo svetovno znani firmi IBM, podoben posel nameravajo skleniti tudi s Siemensom. Pravijo, da došle IBM še ni imel reklamacij, da je torej zadovoljen s kvaliteto, spoštujejo tudi dobavne roke. Lani so jih izvozili za 2,5 milijona mark, letos računajo na 5 milijonov mark. Izvoza pa ne bi mogli več povečevati brez nove tehnologije, saj jo zahteva že 80 odstotkov naročil. Z njeno pomočjo dosegajo zlasti večjo natančnost kontur pod 300 mikronov in pri nanašanju svinc-kositra. Slednja pridobitev je tudi ekološko pomembna, saj odpadke zdaj lahko prodajo Cinkarni Celje za predelavo v modro galico.

Stvari se obračajo na bolje

Telekom je aprila lani nasledil Telematiko, ki je bila več let zelo problematična, danes prostodušno povedo, da je imela le 10 odstotkov lastnih sredstev, v treh letih pa je "pridelala" za 84 milijonov mark izgube. Na časninarski konferenci je Blaž Kavčič, direktor Telekomu dejal, da so lani uspeli stvari obrniti na bolje, ob polletju so imeli sicer za 11 milijonov mark izgube, od tega za 5,5 milijona mark v podjetju TEL, kar je odraz začetne faze investiranja. Vendar pa po njegovih besedah izguba ni problema, ker rezervacije trikratno presega izgube. Podjetje, Telekom je nekakšna holdinška korporacija, ki povezuje že deset podjetij, poleg mešanega podjetja s Siemensom TEL, v katerem ima domači kapital večinski delež, so to Terminali, Inženiring, MKD, TIV, SSD, UniTel z Blejske Dobrave, nadalje Turtekomom v Turčiji, pred kratkim so v Zahodni Nemčiji ustanovili mešano podjetje Qualiterm Electronic Leiterplatten, in Kranju pa podjetje Računalniki, ki bo v inženiringu in prodaji skušalo zapolniti praznino po propadu Delte.

Podobno so pojasnili tudi sestavo sredstev, lastna so se izrazito povečala, saj so v polletni bilanci znašala 217 milijonov mark in imela tako 57 odstotni delež. Poleg lastnih virov k njim prištevajo tudi dolgoročne rezervacije. Kaj večkrat omenjene rezervacije pomenijo, pa je seveda težko reči.

Vloga lastnika v desetih podjetjih igra Telekom

Na Laborah so za razliko od Kibernetike ohranili povezavo

V Iskri TIV so spomladi uvedli najsodobnejšo tehnologijo za izdelavo plošč tiskarnega vezja, prvo tovrstno v Jugoslaviji, ki jim bo še naprej omogočala trdna zasidranost s temi izdelki na zahodnem trgu. Foto: Jure Cigler

matična, ker rezervacije trikratno presega izgube. Podjetje, Telekom je nekakšna holdinška korporacija, ki povezuje že deset podjetij, poleg mešanega podjetja s Siemensom TEL, v katerem ima domači kapital večinski delež, so to Terminali, Inženiring, MKD, TIV, SSD, UniTel z Blejske Dobrave, nadalje Turtekomom v Turčiji, pred kratkim so v Zahodni Nemčiji ustanovili mešano podjetje Qualiterm Electronic Leiterplatten, in Kranju pa podjetje Računalniki, ki bo v inženiringu in prodaji skušalo zapolniti praznino po propadu Delte.

Nekatera podjetja so že, dru-

V modularnem centru Iskre TEL se ukvarjajo z razvojnim delom in z odpravljanjem napak na že instalirani opremi. Siemensove digitalne telefonske centrale EWSD so doslej osvojili 48 odstotno, do konca leta naj bi jih 75 odstotno, vsak teden gresta v proizvodnjo dve novi plošči. Proizvodnja vsak dan starta le, če je v celoti pripravljena, po kratkem obhodu smo dobili vtis, da je veliko zelo racionalno organizirana, saj nismo opazili delavca, ki ne bi imel kaj početi, kar je bilo nekaj tako značilno za Iskro na Laborah. Foto: Jure Cigler

so ga sprejeti ob prejetju razvojnega dinarja. V teh podjetjih Telekom igra vlogo lastnika in v lastnino imajo znotraj že razrešeno, ne pa še navzven. Celotno Iskro danes sestavlja 60 podjetij, na Laborah zagovarjajo politiko povezanosti v programske skupine, ki so imele prej dogovorno osnovo, zdaj pa naj bi podjetniško zaživele.

Število zaposlenih zmanjšali za 1.300

V Telekomu je trenutno zaposlenih 3.400, kar pomeni, da so v zadnjih letih zaposlenost zmanjšali za 1.300 delavcev. Med njimi je odšlo tudi 150 strokovnjakov, ki bi jih radi obdržali, vendar jim to ni uspelo. V Iskri TEL bo jeseni preveč še 200 ljudi, je povedal direktor tega podjetja Andrej Poleneč.

Sedanji način reševanja presežkov je za podjetja zelo drag (čakanje na domu, odpravnine itd), zato seveda želijo, da bi bilo to pri nas končno sistemsko rešeno. Ocenjujejo, da bi lahko poslovali brez petine sedmih zaposlenih, v letošnjih šestih mesecih so za plače porabili 35 milijonov mark, kar pomeni, da jih letno zaposleni, ki jih ne potrebujejo, stanejo 14 milijonov mark. ● M. Volčjak

ga bodo v kratkem preoblikovali v družbe z omejeno odgo-

Finančno breme, ki so ga podedovali od Telematike, je bilo težko 30 milijonov mark. Pridobiti jim je uspelo za 80 milijonov mark svežega kapitala, od tega je prvi Siemensov kapitalni vložek znašal 25 milijonov mark, drugi 20 milijonov mark.

vornostjo, s čimer bodo izpolnili pogoj slovenske vlade, ki

Kranjsko gospodarstvo v še večji krizi kot slovensko

V izgubi največje kranjske tovarne

Kranj, 5. septembra - Izgube naraščajo, blokad računov je vse več, sedem podjetij je prijavljenih za začetek stečajnega postopka, skratka, polletni rezultati kažejo, da je kranjsko gospodarstvo v še večji krizi kot slovensko, kanček upanja, da se je nazadovanje morda ustavilo, daje le ugotovitev, da so bili junija rezultati boljši kot v celotnem prvem polletju.

Primerjava z lanskimi rezultati zaradi sprememb obračunskega sistema praktično ni možna, nekaj pove le delež posameznih kategorij v ustvarjenem prihodu, kar kaže, da so se bistveno poslabšali. Bruto dobiček je imel v lanskem prvem polletju 3,7 odstotni delež, dohodek 14,4 odstotnega, izguba 3,1 odstotnega in akumulacija 0,7 odstotnega. V letošnjem pa je imel bruto dobiček 2,1 odstotnega, dohodek 13,6 odstotnega, izguba 4,4 odstotnega in akumulacija 0,2 odstotnega.

Kako slabi so letos rezultati, pove podatek, da so bili odhodki kranjskega gospodarstva za 1,5 odstotka večji od prihodkov, medtem ko je bilo ob koncu lanskega leta obratno, prihodki so bili za 1,7 odstotka

večji. Ob koncu lanskega leta je bil bruto dobiček še za 69,2 odstotka večji od izgube, ob letošnjem polletju pa je bil manjši kar za 43,5 odstotka.

Tekoča izguba je ob polletju znašala 461 milijonov dinarjev, prikazalo jo je 88 podjetij, v katerih je zaposlenih 70,1 odstotka vseh v kranjskem gospodarstvu. Izguba iz prejšnjih let pa znaša 148 milijonov dinarjev, ima jo 33 podjetij; skupaj torej znaša 609 milijonov dinarjev.

Med izgubarji je 59 manjših podjetij, vendar imajo v celotnem znesku izgube le 1,2 odstotni delež. Kar 77,9 odstotka izgube je prikazalo 14 velikih podjetij. Na seji kranjskega izvršnega sveta so njihov seznam prebrali, vendar so želeli, da v

javnost ne pride iz njihovih ust. SDK namreč te podatke tolmači kot poslovno skrivnost. Zato recimo le, da so izgubo ob polletju prikazale vse večje kranjske tovarne, prikazala jo je tudi Gorenjska banka, kar menda lahko napišemo, saj je njen direktor to povedal na nedavnem razgovoru z ministrom Rejcem. Verjetno pa ne bo nič narobe, če dodamo, da so v letošnjem prvem polletju dobro poslovali v Gorenjskem tisku, Merkurju, Živilih in v Zvezdi.

Kako globoka je kriza kranjskega gospodarstva, pove tudi primerjava s slovenskim. Kranjski delež izgub v poslovnem letu je kar 6,3 odstoten, delež bruto dobička le 2,6 odstoten, delež akumulacije le še 1,3 odstoten. Tekoča izguba na delavca je znašala v Kranju 15.155 dinarjev (v Sloveniji 10.974 dinarjev), bruto dobiček 7.428 dinarjev (v Sloveniji 13.333 dinarjev) in akumulacija je 711 dinarjev (v Sloveniji 2.555 dinarjev). ● M. V.

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI —
GRADITE Z NAMI

lesnina

Trgovina z gradbenim materialom — Kranj — Primskovo

- Cement, apno, salonit, betonski izdelki vseh vrst
- najsodobnejša strešna kritina iz pravih kanadskih bitumenskih skodel TEGOLA CANADESE
- strešniki vseh vrst
- izolacijski materiali - lendapor, novoterm, perlit, stiropor, tervol, bitumen, ibitol in drugi
- zaščitni premazi vseh vrst
- keramične ploščice najboljših jugoslovanskih proizvajalcev in uvožene, sanitarna keramika
- fasade razne - opaž in furnirane stenske in stropne obloge
- ladijski pod - parketi in talne obloge
- stavbno pohištvo - gradbene opažne plošče - okenske marmorne police in ploščice
- betonski mešalci, samokolnice in drugo zidarsko orodje
- reprodukcijski material za lesno obrt (vse vrste furnirjev lesa, plošč)
- NOVO - velika izbira melanit in konal plošč in italijanske keramike.

Informacije: po telefonu 28-076 ali 23-949

Pri nakupu vam pomagamo z nasveti.

Delovni čas: vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 13. ure.

Gorenjska območna skupnost Kranj svetuje

Varno in zavarovani v šolo

Na nesreče in nezgode neradi mislimo, še posebej pa nas prizadenejo, kadar se zgodijo otrokom. V takšnih primerih pa je mogoče posledice vsaj delno gmotno omiliti z nezgodnim zavarovanjem. Tudi letos je Zavarovalnica Triglav poskrbela, da se tudi v tem šolskem letu učenci lahko nezgodno zavarujejo pod zelo ugodnimi pogoji. Novost tega zavarovanja pa je letos tudi zavarovanje otrok v vrtcih.

Nezgodno zavarovanje šolske mladine je že od nekdaj pri Zavarovalnici Triglav najcenejša oblika nezgodnega zavarovanja in v primeru nezgod popolnoma ustreza zavarovalni zaščiti otrok v vrtcih, učencev, dijakov in študentov. Premije so nizke, jamstvo široko in izplačila so hitra. Najpomembnejše pa je, da Zavarovalnica Triglav nudi gmotno pomoč takrat, ko jo v nesreči, ki nas je prizadela, najbolj potrebujemo.

Zato ni čudno, da v gorenjskih šolah tovrstno zavarovanje dobro poznajo. Tako rekoč ni šole, ki takšnega zavarovanja ne bi sklenila. S tovrstnim zavarovanjem pa Zavarovalnica Triglav želi tudi doseči, da že mladi spoznajo namen nezgodnega zavarovanja, in jih prepričati, da je le z nezgodnim zavarovanjem moč ublažiti posledice in da nezgodno zavarovanje lahko samo koristi. Z majhno premijo, ki jo je treba plačati na začetku šolskega leta, so malčki v vrtcih, učenci, dijaki

in študentje v šolah zavarovani celo šolsko leto in tudi med počitnicami, ne glede na to, kje se jim pripeti nezgoda; doma ali v šoli oziroma v vrtcu.

Učenci in otroci v vrtcih so zavarovani za primer trajne invalidnosti, smrti v nezgodi in dobijo dnevno odškodnino za vsak "izgubljeni" dan v šoli. Premija, vplačana na začetku šolskega leta pomeni, da so zavarovani celo

šolsko leto, in za to zavarovanje Zavarovalnica Triglav nudi najugodnejše pogoje; tako glede plačila premije, višine zavarovanih vsot in obsega jamstva zavarovanih nevarnosti. Letos Zavarovalnica Triglav pri tovrstnem zavarovanju daje na izbiro tri različne

letne premije in sicer 100, 200 ali 300 dinarjev. Čeprav so učenci, ki so se lani že tudi zavarovali, še vedno nezgodno zavarovani do konca oktobra, pa velja z odločitvijo o novem zavarovanju vseeno malce pohiteti. Lanski zavarovalni pogoji so namreč zaradi inflacije precej manj ugodni. Še posebej pa velja pohiteti z zavarovanjem učencev, ki so letos prvič prestopili šolski prag. Le-ti namreč še niso bili zavarovani.

Zato razmislite, za katero premijo se boste odločili. V Zavarovalnici Triglav se strinjajo, da je na začetku šolskega leta (in zdaj, ko je čas ozimnice) na "družinske blagajne največji pritisk", vendar navsezadnje letne premije niso tako velike, če vemo, da znesek za celoletno zavarovalno premijo znaša toliko, kot potem znaša dnevna odškodnina, ki jo učenec dobi, za vsak "izgubljeni" dan zaradi nezgode.

Kako razširjeno je nezgodno zavarovanje učencev, dijakov in študentov na Gorenjskem nena zadnje pove podatek, da je bilo v minulem koledarskem letu zavarovanih na Gorenjskem okrog 80 odstotkov vseh učencev, dijakov in študentov. Bilo pa je lani na Gorenjskem pet smrtnih primerov, 31 hujših-težkih telesnih poškodb (invalidnost) in 930 primerov takšnih nezgod, ko je Zavarovalnica Triglav izplačala tako imenovane dnevne odškodnine.

Tudi šolsko in nezgodno zavarovanje v vrtcih zato, KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST!

 zavarovalna skupnost triglav
GORENJSKA OBMOČNA SKUPNOST Kranj

september 90

Kodeljevo-Ijubljana

od 7. do 23. septembra 1990

Priložnost za dober nakup na stojnicah, hkrati pa obilo zabave vsak dan od 10. do 23. ure.

Veselo bo tudi za otroke: otroški vrtec, pravljíčarji, lutkarji, zabavišni park...

Žrebanje vstopnic za bogate nagrade, med njimi tudi avto.

Sodelujejo:

Neta Uraden, Tajci Forum, Bajuga, Niso Koraci, Novi Forci, Martin Kepau, Anambel Slovinske, Anambel jezeta Staha, Pop Design, Bois Novhoric, Plava team zabava, Pohorje express, Peljivo karaliste

Tudi Ljubljana je lahko živahno mesto, čeprav šele septembra!

GRADITE?

Gradite z nami!

Inles je eden največjih proizvajalcev stavbnega pohištva v Jugoslaviji. Dolgoletna tradicija, celotna ponudba, visoka kakovost in konkurenčne cene so naše jamstvo.

Naša standardna ponudba zajema:

- INO-M okna, balkonska vrata in fiksne stene (nestekljena, zastekljena z dvojnimi ali s trojnimi izolacijskim steklom)
- INO-M drsna balkonska vrata (panoramska)
- GN gibljiva polkna
- IROS izolacijske omarice z roletno
- strešna okna
- zaščitne mreže proti insektom
- vezana sobna vrata (surova, furnirana in finalizirana)
- masivna sobna vrata (lužena in lakirana)
- vhodna in garažna vrata sendvič konstrukcije
- masivna vhodna in garažna vrata

 inles

Toplina doma - radost življenja. Stavbno pohištvo INLES - Ribnica.

 inles

Industrija stavbnega pohištva
61310 Ribnica, Prodajno skladišče, Kolodvorska 22
tel. (061)861-212

- dvizna garažna vrata z daljinskim upravljanjem
  - okvirje nadsvetlob in stranskih svetlob za vhodna vrata
  - stropne, zložljive stopnice
  - spojne in zaključne letve ter okenske police iz masivnega lesa
- Po posebnem dogovoru in naročilu izdobrajamo:
- INO-M okna, balkonska vrata in fiksne stene različnih oblik (obla, polkrožna, trikotna, ...) in raznih dimenzij (po želji)
  - okrasne lesene mreže za okna, balkonska vrata in fiksne stene (prečke, šprosne) in sicer montažne ali vgrajene

Svetujemo vam, da nas obiščete in da se prepričate v našo kakovost in cene. Direktne informacije lahko dobite tudi po telefonu: (061) 861-212.

Če ste zainteresirani za našo ponudbo, pišite nam. Poslali vam bomo prospekte!

SENIČNO

Čeprav le streljaj od Golnika na tržiško stran in dobrih deset minut vožnje z avtom iz Kranja, je vas Senično ravno toliko od rok, da je ljudje, razen okoličanov, ne poznajo niti po imenu. Naselje leži ob vznožju Kriške gore, poleg ceste Golnik - Križe, na nadmorski višini 530 metrov. Teren je gričevnat, vas pa postavljena na zavetni in prisojni legi, zato je tam vedno topleje kot spodaj na kriškem polju. Nad vasjo je nekaj potočkov, še več je podzemnih tokov, vas pa ima tako tudi dovolj vode za lasten vodovod, po katerem teče zelo dobra pitna voda izpod Kriške gore. Zemlja je kamnita, polja je malo, prevladujejo travniki in pašniki, pobočja nad vasjo so porasla z gozdom.

Kriška gora in nebo nad njim sta zaradi ugodnih zračnih tokov dobro znana okoliškim zmagarjem in padalcem, pristajajo pa največkrat prav v neposredni bližini vasi. Ta se je v zadnjem času precej povečala, saj je na pobočju nad starim delom vasi zrastle novo naselje. Prebivalstvo se je tako tudi pomnožilo in vas je zato pred nekaj dnevi dobila tudi lastno trgovino (seveda zasebno) in prodajalno plina v jeklenkah. To bo najbrž priložnost za pogostejša srečanja vaščanov, saj sta bili doslej edini priložnosti za to vaška gostilna in otroško igrišče.

V sredi starega dela vasi, v neposredni bližini podružnične cerkve Sv. Jerneja (o njej več prihodnjič) je majhno križišče, ki je hkrati videti kot nekakšen vaški trg, saj ob njem stoji mogočna vaška lipa. Posadil jo je pred osmimi desetletji Škerjančev Jože, oče sedanjega gospodarja na največji kmetiji v vasi, da bi tudi njegova vas imela ta simbol slovenstva. Na lepo in močno drevo, ki z vrhom sega tja do cerkvenega zvonika, z vejami pa pokriva skoraj cel trg, so vaščani prav ponosni. Menda so pod njeno krošnjo nekdanj prav lepo peli vaški fantje. Pod vasjo so se zbrali,

Vaški trg in košata lipa, ki zakriva pogled na cerkev Sv. Jerneja

poseg ob vgrajevanju novih, večjih oken in novih vhodnih vrat. Pred vojno je v Ahačičevi hiši živel vaški župan (menda je bil župan vedno iz te hiše), ki se ga posebej takratni vaški kočarji spominjajo kot dobrega človeka. Tistim, ki so imeli le eno kravo, je v Kranju izprosil po košček zemlje, da si je na njej lahko postavil svinjak, kozolec ali kaj drugega, je zanje praševanju v vasi so nas napoti li čisto na konec, čez po-

tok Le malo so plačali za lastništvo in davek so nesli vsako leto gostilničarju, ki je večkrat hodil v Kranj, da ga je oddal na davkarji. Po vojni so zaradi nacionalizacije to zemljo izgubili.

V bližini je stara Škerjančeva hiša, ki je nekakšen spomenik tragičnemu dogodku, ki je vas doletela sredi prejšnjega stoletja. Napis na steni hiše v špiči pod streho pove, da je 20. kimavca leta 1863 pogorelo pol vasi in cerkev. Tudi Škerjančevi hiši ni bilo prizaneseno in sedanja nosi na portalu letnico 1863.

Ko smo se v soboto takole ogledovali naokrog po vaškem trgu, so nas napotili k eni najstarejših vaščank, Švabovi Luciji, ki ve menda še največ povedati o vaški zgodovini. Morali smo čez potok na tisti konec vasi, kjer se začne gozdna pot na Golnik. Skupaj s sinom in njegovo družino živi v prijazni hiši, kjer cvetju na oknih dela družbo tudi deset palm. Za cvetje skrbi sama in najbrž ji to ne gre težko od rok, saj ne kaže osmih križev, ki jih nosi. Pravi, da je stara toliko, kot vaška lipa, a ji človek komaj verjame. Drobna postava, žive oči in kretnje ter bister duh so najbrž tudi posledica športnega udejstvovanja v mladosti (med takratnimi Orlicami), česar se prav rada spominja. Hiši pravijo pr' Blek in je bila še med zadnjo vojno nekakšna vratarnica vasi, saj so se vse oborožene skupine najprej ustavljale tu. Vas sicer med to vojno ni utrpela velike škode, le precej strahu, a Švabova Lucija pravi, da se vaščani niso nikoli nikogar tako bali, kot nekdanj rokvnjačev iz Ud'n'ga boršta. Menda je še policija rabila kar precej časa in akcij, da jih je končno polovila.

(prihodnjič še o nekdanjem gradu nad vasjo in o vaški cerkvi Sv. Jerneja s freskami iz 15. stoletja) ● T. Jurjevec, Foto: K. Premru

Švabova Lucija in njeno cvetje

si skuhalo pijačo in zapeli za ogrevanje, potem pa so se preselili pod lipo in tam prepevali dolgo v noč. Ko so ugasnile luči v oknih, so šli z lojtrami vasovat in gorje tisti, ki se ni oglasila: pustili so ji lojtro pod oknom, da jo je na nedeljsko jutro na poti k maši videla cela vas.

Takoj pod lipo je Ahačičeva hiša, ki se z letnico 1839 na portalu in z značilnimi majhnimi okni uvršča med starejše hiše v vasi. Je ena tistih redkih, ki so jih menda hoteli ohraniti kot zgled nekdanje arhitekture. Večina ostalih je morala prenesti vsaj

Ahačičeva hiša

Se vam zdi, da živite varno?

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti:

Vaša varnost so zavarovani	1	in prihranki pred inflacijo.
Vsako leto	2	se povečujejo.
Z vašim partnerjem zagotavljata varnost	3	življskim si vzajemno skupnega življenja.
Ko se vam dobite dodatna miren začetek	4	rodi otrok, sredstva za novega življenja.
Zagotovili ste šolanje	5	sredstva za otrok.
Starost vas ne skrbi, da boste uživali varčevalne	6	ker že danes veste, sadove razumne odločitve.
Tudi, če bo šlo kaj narobe, prebrodili z	7	v življenju kdaj boste krizo manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST.

SVETOVANJE
FINANČNE
AGENCIJSKE
IN DRUGE
STORITVE

GLOBAL

Global Kranj, d.o.o.
64000 Kranj, C. LA 4
tel. (064) 21-320
fax. (064) 29167

